

Descobreix el català: fes-te'l teu

Proposta de vehiculació del currículum del MECR
atenent aspectes lingüístics, sociolingüístics i
interculturals per garantir un nivell elemental de
català a l'alumnat nouparlant

Anna Utgés Minguell

Treball Final de Màster - TFM

Màster Universitari de Formació de Professorat d'Educació Secundària
Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes

Especialitat: Llengua Catalana i Literatura

Curs acadèmic 2023/24

Directora de la Universitat: Mª Purificación Pinto Fernández

Mentora del centre: Maria Tallat Moix Arbonés

Resum

Aquest Treball Final de Màster investiga el procés d'aprenentatge del català com a segona llengua (L2) per part de l'alumnat nouvingut i d'origen estranger atenent aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals. Amb l'objectiu de desenvolupar una proposta de vehiculació del currículum alineada amb el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües (MECR) que garanteixi l'ensenyament-aprenentatge d'un nivell elemental (B1) de català a l'alumnat nouparlant, s'ha dut a terme una revisió de la literatura prèvia i un treball de camp basat en les entrevistes en profunditat a nou estudiants de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada d'un institut de Tàrraga (Lleida). El producte resultant és una proposta didàctica reproducible que aborda els quatre elements curriculars que més desafians consideren els alumnes nouparlants, a través d'estratègies gamificades que fomenten la inclusió i la integració dels joves immigrants.

Paraules clau

Adquisició de segones llengües, Alumnat nouparlant, Aula d'acollida, Interculturalitat, Sociolingüística.

Abstract

This Master's Thesis investigates the process of learning Catalan as a second language (L2) by newcomer and foreign-origin students, considering linguistic, sociolinguistic, and intercultural aspects. With the aim of developing a curriculum proposal aligned with the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) that ensures the teaching and learning of an elementary level (B1) of Catalan for newcomer students, a review of previous literature and fieldwork based on in-depth interviews with nine students in the welcome and individualized attention classroom of a high school in Tàrraga (Spain) have been carried out. The resulting product is a replicable didactic proposal that addresses the four curriculum elements considered most challenging by newcomer students, through gamified strategies that promote the inclusion and integration of young immigrants.

Keywords

Second language acquisition, New language learner, Newcomer class, Interculturality, Sociolinguistics.

Índex

1. Introducció.....	5
2. Problema, pregunta i objectius de recerca	6
2.1. Problema.....	6
2.2. Pregunta de recerca.....	6
2.3. Objectius de recerca	6
3. Estat de la qüestió, marc teòric i normatiu	7
3.1. Marc teòric	7
3.2. Estat de la qüestió.....	8
3.3. Marc normatiu	11
4. Metodologia	14
4.1. Context investigat.....	14
4.2. Tècniques i instruments de recollida de dades	16
4.3. Aspectes ètics	17
4.4. Estratègia analítica.....	18
4.5. Anàlisi de la implementació de la planificació del treball de camp	18
5. Resultats del procés d'anàlisi	20
6. Discussió dels resultats	24
7. Conclusions.....	25
8. Bibliografia.....	27
Annexos	30

Índex dels Annexos

1. Annex I: Proposta de vehiculació del currículum	1
1.1. Situació d'Aprenentatge – 1r ítem	3
1.2. Situació d'Aprenentatge – 2n ítem	25
1.3. Situació d'Aprenentatge – 3r ítem	44
1.4. Situació d'Aprenentatge – 4t ítem	58
2. Annex II: Qüestionari de l'entrevista en profunditat	75
3. Annex III: Entrevistes en profunditat	77

1. Introducció

La inspiració per al Treball Final de Màster l'he trobada en una de les matèries que he impartit en el marc de les meves pràctiques curriculars, cursades en un institut de Tàrraga (Lleida) del qual evitaré revelar-ne el nom per tal de garantir l'anonimat dels alumnes que han participat en el treball de camp d'aquest TFM.

Es tracta d'Atenció Individualitzada, una assignatura orientada a oferir un reforç de llengua catalana als alumnes d'origen estranger que ja han deixat l'Aula d'acollida per incorporar-se al grup regular, però encara presenten dificultats idiomàtiques. Per tal d'avançar en l'aprenentatge i l'adopció del català com a L2, des d'aquesta matèria s'ofereixen principalment sessions particulars de conversa i lectura en veu alta, activitats de comprensió lectora, i exercicis d'expressió escrita i oral.

El caire social i humà d'aquesta assignatura, juntament amb el vincle que he creat amb alguns dels alumnes qui la cursen, ha despertat el meu interès; fent que n'hagi analitzat detingudament cadascuna de les sessions. Ha estat així com he detectat que, malgrat les bones intencions que impulsen la matèria, manca un protocol o full de ruta que orienti el docent responsable per tal de garantir un procés d'ensenyament-aprenentatge natural i "holístic" del català.

Arran de la detecció d'aquesta mancança, he decidit dedicar el meu TFM a investigar els factors que intervenen en el procés d'aprenentatge d'una L2 amb l'objectiu de desenvolupar una proposta de vehiculació del currículum del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües (MECR) atenent aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals per garantir un nivell elemental de català a l'alumnat nouparlant i fomentar la seva inclusió en el si del grup-classe.

Per fer-ho, he començat establint un marc teòric a partir de la revisió de les recerques prèvies, tot definint la terminologia bàsica i fent una primera aproximació al meu objecte d'estudi. A continuació, he retratat el context demogràfic i sociolingüístic que defineix Tàrraga, la ciutat on s'emmarca el treball, i el conjunt de la província de Lleida. Seguidament, he fet recerca al voltant dels objectius generals dels diversos nivells dictats pel MECR, tot establint l'elemental (B1) com a guia de la meua proposta didàctica, ja que es considera el primer grau que atribueix independència a l'usuari.

Finalment, he dissenyat el meu treball de camp a partir d'una metodologia qualitativa d'estudi de cas múltiple o col·lectiu, materialitzada a través de nou d'entrevistes en profunditat. Aquestes converses amb alumnes de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada, m'han permès conèixer, no només les inquietuds, dificultats, motivacions i suports amb què es troben aquests estudiants durant el seu procés d'aprenentatge del català com a L2, sinó també algunes dinàmiques sociolingüístiques que caracteritzen la seva arribada al nou país i la seva integració al sistema educatiu de Catalunya. Les conclusions extretes arran de les entrevistes m'han servit de guia i inspiració a l'hora de desenvolupar la meua proposta; orientada a garantir l'ensenyament-aprenentatge del català com a L2 tenint en compte els aspectes més humans d'aquesta transició per tal que la integració de l'alumnat nouparlant sigui natural i el mínim traumàtica possible.

2. Problema, pregunta i objectius de recerca

2.1. Problema

El problema que ha incentivat el meu TFM ha estat la manca d'un protocol a Atenció Individualitzada, l'assignatura que agafa el relleu de l'ensenyament del català com a L2 un cop finalitzen els dos anys d'Aula d'acollida. Descobrir el gran potencial d'aquesta matèria i, paral·lelament, la improvisació a la qual està sotmesa, m'ha impulsat a iniciar un estudi amb l'objectiu de millorar el procés d'aprenentatge d'una L2 per part de l'alumnat nouvingut i d'origen estranger i fomentar la seva integració al si del grup-classe.

2.2. Pregunta de recerca

Partint de la mancança exposada prèviament, m'he plantejat la següent pregunta de recerca: Quins aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals ha d'incloure el procés d'ensenyament-aprenentatge del català com a L2 per tal de motivar l'alumnat nouparlant i aconseguir que assoleixi un nivell elemental?

2.3. Objectius de recerca

Amb la resolució d'aquesta pregunta de recerca com a meta, he establert una sèrie d'objectius (tant generals com específics) que m'han ajudat a orientar la meva investigació:

General

- Desenvolupar una proposta de vehiculació del currículum del MECR que garanteixi l'ensenyament-aprenentatge d'un nivell elemental (B1) de català a l'alumnat nouparlant atenent aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals.

Específics

- Detectar les dificultats que presenta l'alumnat nouvingut a l'hora d'aprendre català.
- Descobrir les motivacions/estímul que propicien l'aprenentatge del català per part dels alumnes nouvinguts.
- Investigar el procés d'aprenentatge d'una L2 tenint en compte els elements que l'estimulen i els que no l'estimulen.
- Identificar els aspectes clau que cal abordar per tal que l'aprenentatge de la L2 sigui complet (socioculturals, idiosincràtics, lingüístics, sociolingüístics...).
- Aconseguir que els alumnes se sentin validats i legitimats com a nous parlants gràcies a l'actitud acollidora i empàtica dels companys del grup-classe.
- Promoure actituds i actuacions docents que afavoreixin l'aprenentatge i adquisició de la nova llengua per part de l'alumnat.

3. Estat de la qüestió, marc teòric i normatiu

3.1. Marc teòric

En aquest apartat, orientat als fonaments teòrics i conceptuals, he fet un recull de terminologia bàsica, basant-me en investigacions prèvies, per tal d'oferir una primera aproximació a l'objecte d'estudi del meu Treball Final de Màster.

En primer lloc, he considerat imprescindible fer un matís conceptual amb l'objectiu de definir amb precisió el subjecte protagonista d'aquest TFM. I és que, quan es parla d'alumnat nouparlant no es fa de manera casual, sinó amb la voluntat d'incloure tant els joves nouvinguts, com aquells d'origen estranger; dos conceptes que sovint es confonen o s'unifiquen.

Així doncs, “es considera alumne nouvingut aquell qui s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu de Catalunya en els darrers vint-i-quatre mesos, o, si prové de cultures molt allunyades, en els últims trenta-sis mesos” (Equip LIC Vallès Occidental, 2016: 2). A partir dels vint-i-quatre mesos (o trenta-sis, en casos excepcionals) cal parlar, doncs, d'alumnes d'origen estranger per fer referència als estudiants que ja han deixat l'Aula d'acollida (un recurs que s'ofereix només als joves nouvinguts) i s'han incorporat a l'aula ordinària, però encara necessiten suport lingüístic i social.

El terme nouparlant (altrament anomenat nou parlant o neoparlant), per la seva banda, forma part de la branca de la sociolingüística i fa referència als “parlants que han après una llengua d'adults, fora de la família” (Puigdevall, 2022: 22). Així doncs, al subtítol del meu TFM he encunyat el terme nouparlant en lloc de nouvingut o d'origen estranger amb l'objectiu d'incloure tot l'alumnat immigrant, independentment del seu temps d'estada a Catalunya.

Actualment, “el català manté una captació alta de parlants, que cal consolidar amb la utilitat dels seus usos lingüístics” (Puigdevall, 2022: 1). Així doncs, tal com indica Puigdevall (2022: 26), és essencial que les persones immigrants tinguin oportunitats de posar en pràctica el nou idioma:

Un element que afavoreix les mudes lingüístiques, enteses com un canvi significatiu que es produeix en el repertori lingüístic dels parlants amb l'adopció d'una nova llengua, és el contacte quotidià i continuat amb catalanoparlants habituals, ja sigui a través de parelles, fills, escolta o altres espais de trobada amb gran presència de catalanoparlants.

Podem concloure, doncs, que per propiciar l'adopció del català per part dels nouvinguts és essencial donar-los l'oportunitat de parlar en català i crear espais segurs on puguin expressar-se amb la nova llengua sense por de ser jutjats.

En segon lloc, he concretat el nivell de català com a L2 que haurien d'assolir els alumnes per tal de desenvolupar-se amb autonomia tant en l'àmbit acadèmic com personal. Generalment, els estudiants deixen l'Aula d'acollida amb un nivell d'usuari bàsic (A2) i continuen comptant amb diverses mesures de suport, entre les quals destaca l'Atenció Individualitzada. Així doncs, el meu Treball Final de Màster s'ha orientat a garantir que els joves assoleixin un nivell elemental (B1);

no només perquè és el que segueix l'A2, sinó sobretot perquè es tracta del primer grau que atribueix independència a l'usuari.

Tal com es desprèn del document elaborat pel grup de treball de la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme de la Generalitat de Catalunya i coordinat per Llobera Cànovas (2012: 3), el nivell elemental garanteix que:

L'aprenent pot comprendre les idees principals d'una informació relacionada amb l'entorn o amb la seva experiència. Pot connectar frases d'una manera senzilla per poder donar informació. Pot fer front a diverses situacions comunicatives per a les quals ha de mobilitzar vocabulari variat i ha de matisar les seves afirmacions; pot expressar sentiments i emocions segons el seu nivell de maduració. Pot produir textos acadèmics segons el seu nivell de maduració intel·lectual; pot narrar i descriure oralment i, de manera més simple, per escrit esdeveniments i situacions viscudes. A més, ha desenvolupat habilitats per poder continuar aprenent.

3.2. Estat de la qüestió

Tal com he especificat en el subtítol del TFM, la meua proposta té en compte aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals. Així doncs, per tal d'entrar en matèria i conèixer l'estat de la qüestió, he consultat diversos estudis vinculats a aquestes tres vessants.

En primer lloc, he abordat el procés d'adquisició d'una L2 partint de la "hipòtesi d'interdependència lingüística" (Cummins, 1979), que proposa, segons un estudi elaborat pel Servei d'Immersion i Acol·liment Lingüístics de la Generalitat de Catalunya i liderat per Dot Paracolls (2012: 12):

L'existència d'una competència lingüística general, que es pot vehicular en varies llengües. Per tant, el progrés en el domini de l'ús del llenguatge és general a totes les llengües: allò que s'aprèn en una llengua es pot transferir a una altra.

A partir d'aquest concepte, l'estudi aborda diversos aspectes que caldrà tenir en compte a l'hora de dissenyar el procés d'ensenyament-aprenentatge d'una L2 per tal d'aprofitar els coneixements previs i establir paral·lelismes que facilitin l'adquisició de la nova llengua per part de l'alumnat nouvingut. Els recuperem a continuació (Dot Paracolls, 2012: 13):

El coneixement conceptual, el coneixement del món, la consciència metalingüística, l'ús descontextualitzat del llenguatge, els gèneres textuais, les habilitats cognitives i les habilitats cognitivolingüístiques que s'hi associen, les estratègies associades a les habilitats lingüístiques bàsiques (lectores i de producció escrita, i estratègies de processament de la informació i de treball i d'estudi) i les representacions mentals sobre les diferents llengües i cultures.

De l'obra de Dot Paracolls n'he extret també les tres etapes que integren el procés d'aprenentatge d'una L2 (2012: 15-16):

- Etapa d'imitació: l'alumne utilitza l'observació com a eina per establir paral·lelismes i lligams amb la seva llengua i experiència lingüística. Sovint va acompanyada d'un període de silenci necessari per realitzar aquest procés cognitiu d'aprenentatge, conèixer la nova llengua i adquirir-ne seguretat en l'ús. De mica en mica, anirà passant a un ús intuïtiu de la llengua en situacions comunicatives molt contextualitzades (ara i aquí).

- Etapa d'interllengua: l'alumne fa produccions on barreja construccions pròpies de la seva L1, fent interferències, transferències, préstecs i deduccions. Són habituals errors o dificultats de concordança, derivacions lèxiques o bé alteracions en l'ordre de l'estructura sintàctica. Les produccions fetes en aquesta etapa no s'han de considerar necessàriament errors, sinó provatures d'acostament a la nova llengua. Quan és possible, el docent ha de conèixer trets diferencials de les L1 de l'alumnat respecte del català (L2) per entendre l'origen d'aquestes formes i evitar que es fossilitzin.
- Etapa de consolidació: període on l'alumne ja utilitza la nova llengua amb coneixement del significat. El discurs s'enriqueix i és més estructurat. Automatitza el sistema de la llengua i pot utilitzar-la amb capacitat creativa. Aquesta és l'etapa més llarga. En aquest període és essencial que el nou parlant tingui oportunitats d'ús, ja que les oportunitats de pràctica real de la llengua que ofereix l'entorn són una circumstància determinant en el procés d'assoliment d'una L2. L'alumne ha de participar-hi de manera activa, interactuant entre iguals i amb altres parlants amb més domini de la llengua.

A causa de la complexitat d'aquest procés d'aprenentatge, la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (2018: 52) assegura que:

Tant el Consell d'Europa, com els informes de l'OCDE, com els experts en aprenentatge en aules multilingües, recomanen que, més enllà de l'acollida i de l'aprenentatge de la llengua inicials, es proporcionin suport lingüístic continuat als alumnes de procedència estrangera per tal que puguin accedir al currículum ordinari, i garantir la igualtat d'oportunitats i l'equitat del sistema educatiu.

Així doncs, tant l'Aula d'acollida com el posterior reforç proporcionat a través d'Atenció Individualitzada són recursos del tot necessaris.

Més enllà de garantir un nivell elemental de L2 en l'àmbit acadèmic, és important oferir espais segurs als joves nouparlants per tal que tinguin oportunitats d'utilitzar la nova llengua sense temor a sentir-se jutjats i se l'acabin sentint pròpia. Segons la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018: 53):

L'èxit educatiu d'aquests alumnes dependrà també de la capacitat inclusiva del centre, la possibilitat de fer-lo sentir "part de". En aquest sentit, si bé cal potenciar la participació dels alumnes en la vida del centre i l'arrelament al territori, també caldrà, des del respecte i la valoració de la diferència, avançar cap a un plantejament intercultural en què tots els alumnes es facin visibles i es puguin sentir reconeguts.

Una bona eina per aquest fi és, tal com recull l'informe de la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018: 53), "el suport lingüístic i social", que té per objectiu:

Facilitar que els alumnes accedeixin als continguts dels àmbits curriculars, amb estructures i registres lingüístics molt diversos, i que, al mateix temps, continuïn progressant en el coneixement de la llengua, fins que puguin utilitzar-la en totes les activitats d'aprenentatge i en tots els entorns (dins i fora de l'escola) de forma autònoma i sense suports específics.

Segons la mateixa font, la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018: 53-54), aquest suport lingüístic i social, materialitzat principalment a través de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada, s'aborda des de dues perspectives:

Plantejament lingüístic:

- Els recursos lingüístics que permeten als alumnes interactuar en les situacions habituals a l'escola.
- Les estructures discursives pròpies de les matèries relacionades amb les habilitats cognitives (descriure, argumentar, sintetitzar...).
- Les habilitats relacionades amb la comprensió i l'expressió orals i escrites.
- El vocabulari específic relacionat amb els àmbits de coneixement.
- Les dificultats associades a les diferències de referents culturals i a la manca de coneixements previs que són necessaris per adquirir coneixements nous.

Plantejament intercultural:

- El bagatge lingüístic i cultural dels alumnes.
- La visibilitat de la pluralitat cultural de l'aula en les activitats.
- El respecte a la diferència en un marc de valors comuns.
- El desenvolupament d'identitats múltiples.

Aquest darrer plantejament, l'intercultural, posa de manifest la importància de donar valor a la llengua i la cultura d'origen dels joves nouvinguts; una qüestió que Mònica Barrieras anomena "reciprocitat" (Barrieras, 2009: 12).

En el marc de la seva obra, Barrieras (2009) parla sobre la riquesa que representa la diversitat lingüística i alerta sobre el perill de restablir el monolingüisme o el bilingüisme. Així doncs, l'autora considera essencial "respectar les llengües que han arribat a Catalunya des d'arreu del món i la identitat dels seus parlants, tot generant empatia i reciprocitat" (Barrieras, 2009: 12) i assegura que (2009: 12):

És necessari continuar aprofundint en el coneixement de la diversitat lingüística present al nostre país, en el coneixement de les llengües i els usos lingüístics de qui ja són els nostres veïns, i tendir cap a un model de comunitat en què no calgui renunciar a la diversitat.

Per tal de traslladar aquesta filosofia a l'aula, és important "incentivar la reflexió sobre la importància i la riquesa que suposa la diversitat lingüística entre els alumnes" (Barrieras, 2009: 13). A més, especialment en el cas de l'Aula d'acollida o Atenció Individualitzada, pot ser interessant reservar un espai perquè els alumnes d'origen estranger s'expressin en la seva llengua materna davant la resta de grup-classe, n'expliquin curiositats i, en definitiva, l'acostin als companys en una mena d'intercanvi lingüístic que perfili un escenari d'igualtat i respecte entre idiomes. D'aquesta manera, els estudiants nouvinguts no se sentirien obligats a renunciar a la seva llengua materna en pro del català, sinó que serien educats i conscienciats en les virtuts del plurilingüisme i la multiculturalitat.

En última instància, el fet que els joves immigrants concebin Catalunya i la seva gent com una societat acollidora i tolerant pot fomentar la seva integració i estimular la seva predisposició a aprendre el català, ja que no el consideraran una L2 que amenaci la seva llengua materna, sinó un element de riquesa cultural. En aquesta línia, la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya (2018: 48), assegura que:

El suport emocional, relacional i de pertinença que necessiten els alumnes és imprescindible, i cal, també, afavorir la capacitat de construir una identitat múltiple. En aquest sentit, és bàsic facilitar la implicació de les famílies i crear escoles inclusives que incorporin l'educació intercultural per a tots els alumnes fent present la diversitat lingüística i cultural en les activitats curriculars i en l'entorn escolar.

I és que, segons la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018: 54):

L'escolarització reeixida de l'alumnat d'origen estranger depèn també del reconeixement i valoració de la seva llengua i cultura. Cal, doncs, tenir en compte els referents lingüístics i culturals d'aquests alumnes, fer-los presents en l'activitat escolar i afavorir-ne la incorporació curricular a través d'activitats extraescolars de llengua i cultura d'origen, amb assignatures optatives a secundària, mitjançant la convalidació de matèries i facilitant l'acreditació de coneixements i el seu reconeixement formal, entre d'altres.

3.3. Marc normatiu

La proposta didàctica que presento en el marc del meu Treball Final de Màster s'ajusta al marc normatiu que dicten el Boletín Oficial del Estado (BOE), el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC), i el Projecte Educatiu de Centre (PEC) i el Projecte Lingüístic de Centre (PLC) de l'institut de Tàrraga on he dut a terme el treball de camp.

Així doncs, tal com recull la *Ley 12/2009, de 10 de julio, de Educación del Boletín Oficial del Estado* (BOE), Catalunya compta amb un model propi d'educació. En aquest sentit, l'article 143.1 de l'Estatut de Catalunya afirma que (BOE, 2009):

Li correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia; per la qual cosa, pot determinar el règim lingüístic del sistema educatiu amb la finalitat de garantir la normalització lingüística del català.

Paral·lelament, l'article 35.2 del mateix Estatut, encarregat de regular el sistema educatiu de Catalunya (BOE, 2009):

Garanteix a tota la població escolar, sigui quina sigui la seva llengua habitual en iniciar el seu ensenyament, el compliment del deure i l'exercici del dret de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà.

Finalment, cal destacar un altre aspecte de la *Ley 12/2009, de 10 de julio, de Educación*, orientat a "reforçar la importància del català i el seu aprenentatge quant a llengua pròpia de Catalunya i factor d'inclusió social" (BOE, 2009):

Catalunya és un país amb una cultura i una llengua que configuren una identitat pròpia. El sistema educatiu català ha de permetre despertar i potenciar l'arrelament a Catalunya i només des del coneixement d'allò propi és possible obrir-se a altres realitats i reconèixer-ne les singularitats.

Hem vist, doncs, que Catalunya té la potestat de legislar en matèria de llengua pròpia. Tal com dicta l'*Article 53.1 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació*, "correspon al Govern determinar el currículum, pel que fa als objectius, als

continguts i als criteris d'avaluació de cada àrea, matèria i mòdul, sense perjudici de l'autonomia pedagògica dels centres" (BOE, 2009).

Aquesta legislació es va actualitzar a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*, el qual defineix l'estructura del currículum, que inclou com a novetat (DOGC, 2022):

Les competències clau, els indicadors competencials al final de l'etapa, que constitueixen el perfil competencial de sortida, i els nous elements curriculars per al desplegament de les àrees i matèries: competències específiques, criteris d'avaluació, sabers i situacions.

Tots ells són aspectes que he tingut en compte a l'hora d'elaborar la proposta didàctica per a joves nouvinguts, per tal de garantir que assoleixen un nivell elemental de llengua catalana.

Cal destacar, també, el *Decret 45/2022, de 15 de març*, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments d'idiomes de règim especial i el currículum del nivell Intermedi de diverses llengües (DOGC, 2022):

Els ensenyaments d'idiomes de règim especial tenen per objecte capacitar l'alumnat per a l'ús adequat dels diferents idiomes fora de les etapes ordinàries del sistema educatiu, i els organitza en tres nivells: Bàsic, Intermedi i Avançat.

A més, el *Reial decret 1041/2017, de 22 de desembre* (DOGC, 2022):

Ha establert el currículum bàsic dels nivells Intermedi B1, Intermedi B2, Avançat C1 i Avançat C2 dels ensenyaments d'idiomes de règim especial, ha reordenat els nivells d'aquests ensenyaments, i ha modificat la seva correspondència amb el Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües.

Finalment, tal com s'afirma a l'*Article 53.1 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació*, "correspon al Govern determinar el currículum [...] sense perjudici de l'autonomia pedagògica dels centres" (BOE, 2009). D'aquesta frase se'n desprèn que cada centre té cert marge de maniobra a l'hora de definir els seus fulls de ruta pedagògics i, per tant, abans de dissenyar la meua proposta he hagut de revisar també els requisits i característiques que defineixen el Projecte Lingüístic de Centre (PLC) i el Projecte Educatiu de Centre (PEC) de l'institut de Tàrraga on he dut a terme el treball de camp:

Del segon document (PEC) se'n desprèn que els principis rectorals del centre estan alienats amb els que dicta la *Llei 12/2009, del 10 de juliol d'Educació de Catalunya* (mencionada prèviament), que inclou "el conreu del coneixement de Catalunya i l'arrelament dels alumnes al país, i el respecte a la convivència" (BOE, 2009). A més, dins l'apartat de valors es defensa "l'ús del català en totes les activitats del centre, tant les curriculars com les que no ho són i el compromís amb la integració dels nouvinguts" (PEC, 2022: 11), dos aspectes estretament relacionats amb la meua proposta de recerca.

Per acabar, del PLC (2020: 5) n'he volgut destacar la secció orientada a l'acollida dels nouvinguts, on s'afirma que:

La llengua catalana ha de ser el vehicle de comunicació principal que permetrà desenvolupar totes les actuacions pròpies del procés d'acollida i integració de l'alumnat nouvingut, el qual gira al voltant dels quatre àmbits següents, detallats al nostre Pla d'Acollida: matriculació, acollida inicial, escolarització i organització dels recursos del centre.

A més, amb l'objectiu de propiciar la immersió lingüística dels nouvinguts, l'institut compta amb els següents recursos: un coordinador lingüístic d'interculturalitat i cohesió social, una Aula d'acollida amb un tutor, hores de reforç i suport per a l'aprenentatge de la llengua catalana i Plans Individuals (PI) pels nouvinguts i adaptacions curriculars per aquells immigrants que ja fa anys que estan a Catalunya, però encara requereixen ajuda (PLC, 2020: 7).

4. Metodologia

Per tal de donar resposta a la meua pregunta d'investigació i assolir els objectius generals i específics he optat per una metodologia d'investigació qualitativa (constructivista); una aproximació que permet "descriure l'essència d'un fenomen viscut i comprendre l'essència d'una experiència compartida per diversos individus" (Creswell, 2007).

Més concretament, he utilitzat una perspectiva metodològica d'estudi de cas múltiple o col·lectiu. Aquest sistema permet estudiar "un grup de casos de manera conjunta per investigar un determinat fenomen, una població o una condició general" (Stake, 2005) i "comprendre el fenomen que s'estudia des del punt de vista de les persones que el protagonitzen" (Durán, 2002).

Amb aquest objectiu, he dissenyat un qüestionari per dur a terme una entrevista en profunditat a una mostra d'estudiants nous i d'origen estranger que estan cursant l'ESO a l'institut on he realitzat l'estudi; tant als que assisteixen actualment a l'Aula d'acollida o a Atenció Individualitzada com a aquells qui ja les han deixat enrere (independentment del curs al qual pertanyin).

El qüestionari, recollit a l'Annex II d'aquest TFM, consta de 31 preguntes classificades en les següents temàtiques: origen i arribada a Catalunya; Aula d'acollida i Atenció Individualitzada; metodologies d'aprenentatge; relació amb el català; nivell de català; ús del català; relació amb l'entorn; i identitat. Malgrat que a tots els estudiants els he fet pràcticament totes les preguntes, cadascuna de les converses ha evolucionat de manera natural segons les respostes dels joves.

És que el disseny d'investigació "és susceptible de canvis en el curs de la recerca" (Riba Campos, 2019). Aquesta variabilitat l'hem poguda apreciar en les entrevistes en profunditat, on he deixat que la investigació prengui un rumb "espiral i autocorrector, essent susceptible de canvis" (Riba Campos, 2019).

Les entrevistes en profunditat m'han permès conèixer les inquietuds, dificultats, motivacions i suports amb què es troben els estudiants durant el seu procés d'aprenentatge del català com a L2; així com algunes dinàmiques sociolingüístiques que caracteritzen el seu dia a dia. Aquest sistema m'ha donat també l'oportunitat d'empatitzar amb els joves, conèixer més a fons les seves experiències vitals, l'impacte psicològic d'arribar a un país nou, les complexitats d'aprendre'n la llengua i la cultura, etc. per tal de tenir-ho en compte a l'hora d'elaborar la proposta didàctica.

4.1. Context investigat

Malgrat que, tal com he especificat a la introducció d'aquest TFM, mantindré en l'anonimat l'institut on he dut a terme l'estudi de camp (amb la voluntat de protegir la identitat dels alumnes que hi han participat), sí que he considerat important contextualitzar el centre en l'àmbit demogràfic i sociolingüístic. He detectat que, Tàrraga com a ciutat i Lleida com a província, tenen unes particularitats que afecten la integració dels joves immigrants i que, per tant, cal destacar.

A escala demogràfica m'he centrat en la població migrant en edat d'escolarització secundària obligatòria (ESO). Segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (2023), el nombre d'adolescents immigrants en edat d'estudiar l'ESO és de 219. Pel que fa a les nacionalitats, la mateixa font informa que les que tenen més presència són el Marroc (35,69% respecte del total de població estrangera al municipi), Romania (18,65%), Ucraïna (14,29%), Colòmbia (4,46%), Bulgària (4,02%), Senegal (3,56%) i Guinea (1,64%).

A banda de conèixer la presència de població d'origen estranger a Tàrraga, és interessant analitzar també el pes que té el català a la ciutat en els diversos àmbits (privats, públics, acadèmics, socials, administratius, etc.). Aquesta és una qüestió fonamental per donar solidesa a la proposta del meu TFM, ja que demostra que, per garantir la integració plena dels immigrants, és imprescindible que coneguin el català, la llengua vehicular de la ciutat per excel·lència. I és que, a diferència del que passa a nombroses ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona, a Tàrraga -igual que a la resta de municipis de l'àmbit de ponent- el català encara és la llengua majoritària.

Així ho demostren les dades de la darrera *Enquesta d'usos lingüístics de la població*, desenvolupada per l'Institut d'Estadística de Catalunya i la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura (Idescat, 2019):

L'any 2018, el català era la llengua habitual del 57% de la població de ponent (per tenir una referència, el percentatge de Barcelona i l'àmbit metropolità -d'ara endavant "a BCN"- se situava al 25,7%). En l'àmbit domèstic, un 44,9% parla només en català (19,7% a BCN); amb les amistats, el percentatge és del 27,6% (7,4% a BCN); amb el veïnat, del 32,5% (9,5% a BCN); amb els companys d'estudis, del 32,7% (11,8% a BCN); en l'àmbit laboral, un 72,2% de la població de ponent parla només en català (un 36,6% a BCN); als petits comerços, un 36,9% (12,6% a BCN); amb el personal mèdic un 40,8% (19,8% a BCN); a través del mòbil un 23,4% (7,2% a BCN); i en el cas de les notes personals, les del 38% de població de ponent són exclusivament en català (15,7% a BCN).

Pel que fa a l'inici de converses en català, un 41,5% de la població de ponent ho fa sempre (15,7% a BCN), i un 29,7% sovint. En cas que un parlant s'adreça a un altre en català i aquest segon respongui en castellà, el primer continua parlant en català en un 13,4% dels casos, i continua la conversa en castellà en un 78%; en canvi, quan un parlant que sap parlar català s'adreça a un altre en castellà, i aquest li respon en català, el primer manté el castellà en un 9,4% dels casos, i canvia al català en un 80,8%.

Segons la mateixa font, quan a un habitant de ponent se li pregunta per l'opinió que té sobre l'ús del català en l'actualitat, un 36,8% respon que considera que s'utilitza molt (un 22,3% a BCN), un 31,8% bastant, un 17,6% normal i un 9,9% poc. Així mateix, quan se'ls pregunta sobre la llengua que els agradaria parlar en el futur, un 21,5% respon que només català (8,8% a BCN), un 21,1% més català que castellà, un 27,4% ambdues i un 6,8% només castellà.

Així mateix, de l'*Estadística de característiques essencials de la població i els habitatges (CEPH)*, elaborada per l'Institut Nacional d'Estadística, es desprèn que Lleida és la província on la població presenta un millor coneixement del català, ja que l'entén un 97,2% de la població (la mitjana de Catalunya se situa

en 95,9%), el sap parlar un 93% (mitjana 89,6%), el sap llegir un 92,2% (mitjana 90,6%) i el sap escriure un 86,3% (mitjana 82,2%), (Idescat, 2023).

Aquest estudi, elaborat per l'INE l'any 2021 i difós per l'Idescat el 2023, analitza també les competències en llengua catalana de la població estrangera respecte de les de la població espanyola. En aquest sentit (Idescat, 2023):

Entén el català el 98,3% de la població amb nacionalitat espanyola i el 82,3% de la població estrangera. El sap parlar el 93,3% de la població amb nacionalitat espanyola i el 67,5% de la població estrangera. El sap llegir el 93,6% de la població amb nacionalitat espanyola i el 72,9% de la població estrangera. Finalment, la diferència principal és en la competència de saber escriure, amb el 86,5% de la població amb nacionalitat espanyola i el 57,0% de la població estrangera.

Aquestes xifres demostren que l'estat de salut del català a la província de Lleida i a l'àmbit de ponent en general és millor que el d'altres regions de Catalunya. Així doncs, és important que la població d'origen estranger aprengui aquesta nova llengua per tal de dur a terme el procés d'integració i acollida amb èxit. A més, en aquest sentit, s'estableix una relació recíproca entre la necessitat que els immigrants aprenguin el català, ja que realment el necessiten pel seu dia a dia, i les possibilitats que tenen d'aprendre'l, car que formarà part de la seva vida quotidiana. Així doncs, el fet que el català estigui tan present al territori on s'emmarca Tàrraga fa imprescindible que els alumnes immigrants aprenguin la nova llengua per integrar-se, però, per altra banda, ofereix també moltes possibilitats de practicar-la en diversos contextos.

4.2. Tècniques i instruments de recollida de dades

La naturalesa humana i subjectiva dels aspectes sobre els quals he decidit indagar m'ha fet optar per una entrevista en profunditat. I és que, per una banda, cercar conclusions a través d'una enquesta amb resposta tancada hagués limitat el potencial de l'estudi i, per altra banda, demanar als alumnes nouparlants omplir per escrit un qüestionari de 31 preguntes amb resposta oberta hagués requerit molt temps i els hauria pogut emmandrir i fer-los respondre amb una brevetat excessiva. Així doncs, finalment he apostat per les entrevistes en profunditat.

Pel que fa a la selecció de la mostra, l'he duta a terme seguint uns criteris purament pràctics, vinculats a l'obtenció dels consentiments legals necessaris per entrevistar alumnes menors d'edat en referència a una qüestió tan sensible com és el fenomen de la immigració i la interculturalitat. Així doncs, per tal d'obtenir tots els permisos necessaris, les dues responsables de l'Aula d'acollida del centre de Tàrraga han convocat els dotze alumnes que actualment mantenen relació amb l'Aula d'acollida o Atenció Individualitzada, els han entregat la documentació legal, els han explicat en què consisteix el meu TFM i els han encoratjat a participar-hi.

A partir d'aquí, els estudiants han explicat la situació als seus pares/mares/tutors i, nou d'un total de dotze, han retornat els permisos signats. Han estat aquests els qui han format part del meu treball de camp, tot responant l'entrevista en profunditat. Concretament, he tingut l'oportunitat de parlar amb nou nois i noies d'entre 12 i 16 anys procedents del Marroc, Colòmbia i Equador:

País d'origen	Sexe	Edat	Temps d'estada a Catalunya
Marroc	Femení	12	2 anys i 6 mesos
Marroc	Masculí	13	4 anys
Marroc	Masculí	14	4 anys i 6 mesos
Marroc	Femení	15	5 anys
Marroc	Femení	16	2 anys
Colòmbia	Masculí	13	1 any
Colòmbia	Femení	15	1 any i 6 mesos
Colòmbia	Femení	16	1 any i 6 mesos
Equador	Masculí	13	2 anys

Durant la recollida de dades, he adoptat “un rol d'observadora participant”, ja que he estat l'encarregada de “conduir les entrevistes; analitzar les dades obtingudes en funció dels temes que es tractin en el marc de les converses amb els diferents alumnes; i transcriure cadascuna de les entrevistes respectant el llenguatge dels joves” (Minichiello, 1990).

4.3. Aspectes ètics

Soc conscient que el meu objecte d'estudi està vinculat a aspectes ètics tant per la població que he entrevistat, com pel tema que he abordat.

En primer lloc, considero important fer referència al tractament de les dades personals d'alumnes menors d'edat. En aquest sentit, he demanat consentiment a la direcció del centre on he dut a terme el treball de camp, he mantingut l'anonimat a les entrevistes (hi figura només l'edat, el temps d'estada a Catalunya i la nacionalitat de l'alumne) i els estudiants han tingut dret a renunciar a participar de l'estudi en qualsevol moment. Aquells qui han desitjat donar el seu testimoni han entregat un formulari d'autorització signat pels seus pares/mares/tutors per tal de complir amb la normativa de protecció de dades.

En segon lloc, la immigració és un fenomen complex que provoca -o pot provocar- trasbalsos a aquells qui el viuen. Així doncs, he hagut d'anar amb compte, especialment durant les entrevistes en profunditat, per evitar causar un impacte negatiu sobre la persona, reobrint-li ferides o bé perjudicant la imatge de la comunitat a la qual pertany.

En aquest sentit, per no danyar els alumnes que han participat del treball ni al conjunt de les seves comunitats, els he explicat detalladament l'objectiu del TFM, ajudant-los a entendre que el producte final és una proposta orientada a satisfer les seves necessitats, facilitar-los el procés d'aprenentatge del català com a L2 i promoure la integració dels joves nouvinguts a la societat catalana.

Finalment he volgut fer una referència la qüestió de gènere, i és que, en última instància, la integració de l'alumnat immigrant està orientada a garantir la igualtat d'oportunitats entre els adolescents nuparlants i els nadius; una aposta per l'equitat que implica també abolir la discriminació per qüestions de gènere. En aquest sentit, tal com assegura Roset Fàbrega (2008: 21):

L'alumnat nouvingut pot patir el dol migratori de diferent manera en funció del seu sexe i dels models de gènere propis de la seva cultura d'origen. A més, les formes que adopten aquests models de gènere poden entrar en contradicció amb el principi d'igualtat d'oportunitats entre nois i noies tal com l'entendem al món occidental i cal una reflexió prèvia i aprofundida per arribar a un consens que doni resposta a les possibles interferències.

Podem concloure, doncs, que els aspectes ètics que he tingut en consideració inclouen el tractament de dades delicades de menors, la investigació i reflexió entorn del fenomen de la immigració i la qüestió de gènere.

4.4. Estratègia analítica

Si bé és cert que a priori pot semblar que la manca d'objectivitat de les dades, del sistema de recollida i de l'anàlisi de les mateixes li resti rigor al treball, crec que són també aquests trets els que doten la investigació qualitativa del factor humà que la caracteritza. Així doncs, conèixer i deixar constància de la pluralitat de necessitats que presenten els alumnes nouvinguts a l'hora d'aprendre català i adoptar-lo com una L2 pot dificultar l'establiment de patrons, però és també una manera de donar resposta a la diversitat.

Així doncs, pel que fa a l'anàlisi de les dades recollides, he processat personalment tota la informació que he aconseguit arran de les trobades amb els alumnes; buscant-ne punts en comú o discrepàncies i intentant establir patrons (en funció de l'edat, el país d'origen, el nivell d'integració...). Aquesta informació m'ha servit per a dissenyar una proposta que tingui en compte les necessitats reals dels joves, donant resposta a aspectes que van més enllà de la qüestió lingüística i abraçant també els aspectes sociolingüístics i interculturals.

La transcripció de les entrevistes, que manté les particularitats del llenguatge de cadascun dels alumnes participants, es recull a l'Annex III d'aquest treball per tal de deixar constància dels testimonis dels alumnes.

4.5. Anàlisi de la implementació de la planificació del treball de camp

Per dur a terme el treball de camp, m'he ajustat al següent cronograma:

DIA	ACCIÓ
10 d'abril	Celebrem la primera reunió amb la tutora del TFM i sol·licito permís a la direcció de l'institut de Tàrraga per tal de poder entrevistar els alumnes en el marc del meu treball de camp.
16 d'abril	Obtinc el permís explícit per part del centre i es posa en contacte amb mi la professora de l'Aula d'acollida.

22 d'abril	Ajusto els documents oficials de la UOC orientats a obtenir consentiment formal per al tractament de dades de menors i els faig arribar a la responsable de l'Aula d'acollida. Ella mateixa s'encarrega de distribuir-los entre els alumnes i d'explicar-los el procediment del meu treball de camp i l'objectiu del TFM. En aquest mateix correu, li proposo d'anar al centre a fer les entrevistes la setmana del 6-10 de maig. Paral·lelament, desenvolupo el qüestionari de l'entrevista en profunditat i l'envio a la tutora del TFM a l'espera de possibles correccions.
1 de maig	M'arriba la conformitat del qüestionari per part de la tutora, li comunico a la responsable de l'Aula d'acollida i confirmem que assistiria a l'institut els dies 6 i 8 de maig per dur a terme les entrevistes (amb la possibilitat d'ampliar-ho la resta de setmana si fos necessari).
6-8 de maig	Assisteixo al centre i entrevisto els nou alumnes que havien entregat l'autorització signada pels seus pares/mares/tutors: tres el primer dia i sis el darrer. Prèviament, la responsable de l'Aula d'acollida em facilita el calendari de cadascun dels estudiants per saber a quina aula els he d'anar a trobar. Les converses amb els alumnes duren entre 20 i 45 minuts, aproximadament.
6-12 de maig	Tan aviat com finalitzo les primeres entrevistes, començo a transcriure-les a mesura que les vaig duent a terme tot mantenint les expressions pròpies de cada alumne. Seguidament, interpreto els resultats i n'extrec conclusions. Al mateix temps, començo a maquetar els primers apartats del TFM definitiu tenint en compte els requisits formals.
13-24 de maig	Celebro una segona reunió amb la tutora del TFM per comentar els resultats de les entrevistes i acordar com procedir en el desenvolupament de la meua proposta de vehiculació del currículum del MEQR.
24 de maig – 13 de juny	Duc a terme una tercera reunió amb la tutora, elaboro la meua proposta, materialitzada a través de quatre Situacions d'Aprenentatge, i finalitzo la maquetació i correcció del Treball Final de Màster.

5. Resultats del procés d'anàlisi

En primer lloc, voldria destacar que, el simple fet que tres dels dotze alumnes susceptibles de participar del meu estudi no ho hagin fet davant la negativa dels seus pares/mares/tutors de signar els consentiments legals, ja és un indicatiu que el tema abordat (llengua i immigració) és altament sensible. Malgrat tot, els nou alumnes amb qui he conversat s'han mostrat molt còmodes i receptius al llarg de tota l'entrevista.

A continuació, presento els resultats que he obtingut després d'entrevistar els alumnes de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada. Per fer-ho, destacaré tant les respostes de manera objectiva, com les reflexions subjectives que n'he extret:

ORIGEN I ARRIBADA A CATALUNYA

- Els països d'origen dels estudiants entrevistats són: el Marroc (5), Colòmbia (3) i l'Equador (1). Així doncs, quatre d'un total de nou alumnes tenen el castellà com a llengua materna.
- En nombrosos casos van venir a Catalunya primer els pares, germans, tiets o cosins i, anys després, van arribar ells amb les mares i altres germans; amb la qual cosa, les seves famílies han estat separades durant força temps.
- Quan se'ls pregunta pel primer dia d'escola o institut a Catalunya, gairebé el 100% utilitza la paraula "raro". Parlen del primer any com un període complex, estressant, solitari, frustrant...

AULA D'ACOLLIDA I ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA

- Tots parlen amb molta estima sobre l'Aula d'acollida. Ho recorden com el seu gran salvavides a Catalunya.
- Consideren que l'Aula d'acollida és l'espai més segur per parlar català. Allà no se senten jutjats ni petits quan cometen incorreccions amb la seva L2.
- Els agrada molt fer intercanvi cultural a l'Aula d'acollida.
- Tots els qui han cursat Atenció Individualitzada ho valoren molt positivament. Especialment pel que fa a la millora en el nivell de lectura.

METODOLOGIES D'APRENTATGE

- Tots els marroquins parlen també francès, la qual cosa els ha facilitat l'aprenentatge del català. La majoria assegura que el primer any va ser complicat, però diuen que aprendre les qüestions bàsiques del català va ser una tasca relativament ràpida i senzilla gràcies a la influència del francès.
- En són diversos els que utilitzen l'App Duolingo.
- Els agrada molt treballar en grup i aprendre jugant. Tot i això, són diversos els que diuen que les fitxes i els quadernets són molt útils i que els fan amb bona predisposició perquè saben que els van bé per aprendre.
- Proposen mirar pel·lícules i llegir llibres com a mètodes d'aprenentatge "alternatius". També els agraden els trencaclosques i els jocs de taula.
- Valoren molt positivament les estones de conversa. Consideren que parlant entre els alumnes de l'Aula d'acollida aprenen molt.

RELACIÓ AMB EL CATALÀ

- Tots els joves entrevistats afirmen que els agrada el català, que els sembla una llengua bonica i sonora, que tenen interès a aprendre'l, ja que ho consideren útil i que voldrien continuar millorant la seva L2.
- Gairebé cap dels alumnes no havia sentit parlar en català abans de venir. En un cas s'havia fet algun quadern de nivell bàsic des del país d'origen.
- Gairebé cap dels estudiants té referents en català a les xarxes socials.

NIVELL DE CATALÀ

- Pel que fa als aspectes que consideren més fàcils i més difícils d'aprendre en català, destaquen les frases de conversa bàsica, els dies de la setmana i els mesos, els noms d'objectes quotidians (posen com a exemple taula, cadira, finestra) i els números com a més fàcils; i l'accentuació, la pronominalització, els temps verbals, els connectors i el vocabulari específic com a més difícils.

ÚS DEL CATALÀ

- Parlen més i millor en català els alumnes marroquins que els sud-americans, independentment del temps que portin aquí. Aquest fet no només crida l'atenció en termes de fluïdesa i correcció, sinó també pel que fa a l'actitud i la predisposició a utilitzar la llengua. Això demostra que el fet que els llatinoamericans tinguin com a llengua materna el castellà, llengua cooficial de Catalunya, fa que sentin menys necessitat d'aprendre català.
- Amb els seus pares tots parlen en llengua materna. En alguna ocasió, utilitzen el català entre germans (especialment en el cas dels marroquins, si han arribat de molt menuts a Catalunya) i, molt excepcionalment, alternen la L1 i el castellà amb el pare.
- Tots els marroquins d'origen ens comuniquen en català en les diverses situacions quotidianes que viuen a Tàrraga. Els llatinoamericans d'origen ho acostumen a fer en castellà.
- Amb els amics parlen tant en castellà com en català.
- Són diversos els qui asseguren que estan cohibits a l'hora de parlar català (malgrat que la majoria ho fan força bé, des del meu punt de vista), especialment quan ho han de fer davant de companys i companyes nadius.

RELACIÓ AMB L'ENTORN

- Destaquen la dificultat de fer amics catalans d'origen. La majoria es relaciona amb joves d'altres països que sovint coneixen a l'Aula d'acollida.
- El grup-classe els acostuma a sobrepassar al principi. Se senten bloquejats i impotents davant les múltiples converses que es generen simultàniament en català, la impossibilitat de comunicar-se o respondre les preguntes del professor o els exàmens...
- Agraeixen tenir companys catalans que els corregeixin quan intenten parlar en L2 i cometen algun error.
- Són conscients que la gent de Catalunya valora positivament que una persona d'origen estranger parli en català encara que cometi errades.

- Els agrada que el professorat es dirigeixi a ells en català des del principi perquè volen tenir oportunitats de practicar-lo. Malgrat tot, reconeixen que els primers mesos són molt estressants i frustrants i agraeixen quan se'ls dona un cop de mà; ja sigui amb traduccions, donant-los facilitats als exàmens com ara la possibilitat de fer-los a casa, etc.
- Tenen força interès en la cultura catalana. Parlen de sardanes, gegants i capgrossos, festes majors...
- Quan se'ls pregunta què no els agrada o què canviarien de Catalunya, no saben dir-ne res. Tots sembla que s'hi troben molt a gust.
- Són diversos els que destaquen l'amabilitat de la gent i la practicitat de les ciutats petites / pobles grans d'aquesta zona de Lleida com un dels millors aspectes de la seva vida a Catalunya.
- Tots estarien disposats a ajudar un jove que arribés al centre procedent d'un altre país. S'ofereixen a fer-li companyia, fer-li de traductors i donar-li suport moral durant el procés d'aprenentatge de la L2. En alguns casos, però, reconeixen que la feina grossa l'hauria de fer el mateix jove nouvingut.

IDENTITAT

- Quan se'ls pregunta si se senten catalans, gairebé tots responen que no.
- La majoria reconeix que, si passessin molts anys a Catalunya, possiblement sí que s'acabarien sentint catalans (o espanyols).

REFLEXIONS SUBJECTIVES

En termes generals, valoro molt positivament la predisposició a aprendre el català i la facilitat que presenten la gran majoria d'alumnes d'origen estranger per fer-ho. Crec que la necessitat de parlar en català per part dels joves que no tenen el castellà com a L1 afavoreix molt l'aprenentatge i que, per tant, s'hauria de conscienciar també els llatinoamericans sobre la importància de conèixer el català encara que puguin defensar-se amb la seva llengua materna arreu de Catalunya.

És cabdal també que es creïn situacions en les quals els joves nouvinguts tinguin oportunitats de parlar en català sense temor a ser jutjats. A més, caldria fomentar la inclusió dels adolescents d'origen estranger en els grups d'alumnes catalans per promoure la interculturalitat i la integració. En aquest sentit, proposo un programa "d'apadrinament" mitjançant el qual joves catalans acompanyin, guiïn i acullin un company nouvingut. Fomentar el treball cooperatiu amb alumnes de diferents nacionalitats en el si del grup-classe pot ser també una eina important.

En aquesta mateixa línia, el fet que la majoria dels nouvinguts mostri curiositat per les tradicions catalanes i valori positivament l'oportunitat de compartir amb la resta de companys les pròpies, situa l'intercanvi cultural com una qüestió interessant a l'hora de desenvolupar la proposta de vehiculació del currículum.

El treball en grup i gamificat sembla que és una opció molt atractiva per als joves. Cal, doncs, tenir en compte les possibilitats que ofereixen els jocs de rol, les dinàmiques, el visionament de pel·lícules i la lectura. A més, tal com es desprèn de les respostes d'alguns alumnes, generar converses en el marc de l'Aula d'acollida és clau per a l'aprenentatge del català.

Pel que fa a la qüestió de gènere, malgrat que m'hagi reservat aquest aspecte de la identitat dels alumnes entrevistats per tal de garantir-ne l'anonimat, és cert que he pogut establir certs patrons. En aquest sentit, les noies semblen ser més conscients o donar més importància a la dificultat d'establir relacions amb companys i companyes nadius, mentre els nois es conformen amb el simple fet de tenir amics, sense donar importància al seu país d'origen. Les noies consideren el fet de tenir una feina i construir una família a Catalunya dos requisits indispensables per arribar a sentir-se catalanes, mentre la majoria dels nois fa referència només al fet de continuar vivint aquí. Tot i presentar un bon domini del català, elles es mostren més temoroses que ells a l'hora de parlar en català davant tot el grup-classe, fora del confort de l'Aula d'acollida. Traslladant la qüestió de gènere a les seves famílies, la majoria dels pares porten més temps a Espanya i saben parlar espanyol, mentre moltes de les mares han arribat a posteriori i es comuniquen en les seves llengües maternes.

Finalment, voldria destacar que veig amb bons ulls el fet que, malgrat que gairebé cap jove entrevistat afirmi sentir-se català actualment, la gran majoria assegura que podria arribar a sentir-se'n (català o espanyol) si continua vivint i integrant-se a Catalunya.

6. Discussió dels resultats

Després d'entrevistar els nou alumnes nouparlant, he volgut destacar el seu elevat grau de maduresa mental malgrat que alguns tinguin només dotze anys. Cal fer també referència a la seva gran resiliència i a l'actitud tan positiva que mostren davant els canvis i les oportunitats que els ha portat la vida, així com al seu interès per la cultura catalana i a la seva ferma voluntat d'aprendre català.

Malauradament, l'optimisme i la predisposició es veuen truncats davant la negativa que presenta gran part de l'alumnat nadiu a l'hora d'acollir els joves nouvinguts. I és que, en termes generals, els adolescents catalans no estan disposats a fer sentir còmodes i segurs als nouparlants per afavorir que aquests puguin expressar-se en la nova llengua, ni a propiciar la seva integració.

Per tal de revertir aquesta situació, la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018) assegura que és imprescindible que el centre fomenti la inclusió i la participació dels alumnes immigrants; una meta que es pot assolir a través d'un enfocament intercultural que visibilitzi la riquesa de la diferència i reconegui la trajectòria vital dels nouvinguts. En aquesta mateixa línia, segons Barriera (2009), cal valorar la diversitat lingüística entre l'alumnat i promoure l'intercanvi lingüístic com una eina en pro de la tolerància i l'empatia.

Pel que fa a la metodologia d'aprenentatge, ja havia previst que els alumnes entrevistats valoressin positivament el treball cooperatiu i gamificat, però m'ha sorprès la seva predisposició a fer qualsevol mena de tasca més mecànica o teòrica (com són els dossiers i les fitxes), ja que ells mateixos han reconegut que no són tan divertides, però que resulten molt útils. Tampoc ha semblat que trobessin a faltar una metodologia excessivament innovadora o engrescadora (tipus aprendre català a través d'un tòpic que els agradi molt com ara un esportista o un actor), sinó que s'han mostrat molt satisfets amb el sistema actual de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada.

En aquest sentit, cal tenir en compte el potencial de la interdependència lingüística, segons la qual "allò que s'aprengui en una llengua es pot transferir a una altra" (Cummins, 1979). Tal com recull Dot Paracolls (2012), és important establir paral·lelismes entre llengües per tal de facilitar-ne l'aprenentatge i ajustar la metodologia d'ensenyament-aprenentatge a cadascuna de les tres etapes d'adquisició d'una L2 (imitació, interllengua i consolidació).

Finalment, m'ha cridat l'atenció la gran estima que asseguren sentir per Catalunya, Tàrrrega, la llengua catalana, l'Aula d'acollida i l'institut; una afirmació que contrasta amb la negativa rotunda de la majoria d'ells quan se'ls pregunta si se senten catalans. Adquirir aquest sentiment de pertinença, però, pot ser qüestió de temps, ja que són molts els qui reconeixen que, si continuessin vivint a Catalunya, probablement s'acabarien sentint catalans (o espanyols).

Així doncs, tal com es desprèn de l'obra de la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme (2018), per tal de facilitar el procés d'adopció de la nova identitat, és imprescindible brindar suport emocional, relacional i de pertinença als alumnes nouvinguts i ajudar-los a entendre que, per sentir-se catalans, no han de renunciar a la seva nacionalitat d'origen, ja que poden desenvolupar una identitat múltiple.

7. Conclusions

A continuació, presento les principals conclusions de l'estudi tot donant resposta a la pregunta de recerca: "Quins aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals ha d'incloure el procés d'ensenyament-aprenentatge de català com a L2 per tal de motivar l'alumnat nouparlant i aconseguir que assoleixi un nivell elemental?".

Pel que fa als aspectes lingüístics, l'alumnat nouvingut presenta facilitat per aprendre frases de conversa bàsica, els dies de la setmana i els mesos de l'any, els noms d'objectes quotidians i els números. Sembla que els motiva veure que aprenen amb rapidesa, per tant, seria interessant mantenir aquestes qüestions a l'inici del seu itinerari lingüístic. Per altra banda, declaren que l'accentuació, la pronominalització, el vocabulari específic, els temps verbals i els connectors són el que els resulta més difícil, amb la qual cosa seria convenient reforçar-ho. Els alumnes entrevistats consideren que llegir, mirar pel·lícules, jugar, fer dossiers i fitxes, i parlar entre companys i amb el docent de l'Aula d'acollida és la millor manera d'aprendre i practicar la nova llengua; unes declaracions que ens resulten d'utilitat a l'hora de dissenyar la proposta de vehiculació del currículum (presentada detalladament a l'Annex I).

Parlant ara sobre els aspectes sociolingüístics, la majoria de joves d'origen estranger reconeixen que els resulta complicat fer-se un lloc entre els catalans nadius i que els primers mesos se senten sobrepassats i frustrats al grup-classe. Paral·lelament, asseguren que els agrada molt tenir contacte amb nadius perquè, malgrat que culturalment se'n sentin diferents, els reconforta tenir l'oportunitat de parlar català i rebre suggeriments i correccions per millorar.

En aquest sentit, crec que seria enriquidor impulsar un programa d'apadrinament gamificat que dinamitzi la relació entre l'alumnat, a través del qual estudiants nadius voluntaris acollissin joves nouvinguts i els fessin un acompanyament inicial. D'aquesta manera es promouria la seva integració i aproximació al català.

Una altra qüestió interessant seria crear espais segurs més enllà de l'Aula d'acollida per tal que els nouvinguts poguessin parlar en català sense sentir-se jutjats. I és que, malgrat que tots els qui han utilitzat aquesta llengua durant l'entrevista s'han expressat amb pou correcció, han reconegut sentir "vergonya" quan han de fer-ho davant tot el grup-classe.

Finalment, he volgut destacar la necessitat de conscienciar els joves sobre la importància d'aprendre català encara que, en el cas dels llatinoamericans, la seva llengua materna també els pugui servir com a idioma vehicular a Catalunya, ja que el castellà n'és llengua cooficial.

Quant a interculturalitat, he extret dues conclusions interessants durant les entrevistes. La primera és que els joves nouvinguts presenten força interès en les tradicions de Catalunya malgrat que no tinguin referents que parlïn en català i, la segona, que gaudeixen i se senten reconeguts quan expliquen les seves pròpies tradicions a l'Aula d'acollida. Així doncs, el fet de compartir aquest tipus d'informació pot ajudar a acostar els joves al seu nou país i a validar, al mateix temps, les seves arrels.

Considero que les entrevistes en profunditat, juntament amb la recerca prèvia, m'han permès aportar llum als objectius plantejats. Així doncs, a partir de les dificultats i estímuls dels quals m'han parlat els joves, he abordat el procés d'aprenentatge del català com a L2 tenint en compte aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals.

Concretament, he elaborat una proposta de vehiculació del currículum materialitzada a través de quatre Situacions d'Aprenentatge (SA) (desenvolupades a l'Annex I) ajustades al model de programació dictat pel Departament d'Educació en el marc del nou currículum (XTEC, 2022) per tal que tingui aplicabilitat pràctica i sigui reproduïble en altres àrees curriculars. Així mateix, aquestes SA s'han desenvolupat d'acord amb els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació corresponents al nivell B1 de català establerts pel MECR i recollides per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003), i en línia amb el nou currículum competencial definit pel *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* pel que fa a les competències específiques i transversals, els sabers i els vectors.

Per fer-ho, m'he centrat en els quatre aspectes lingüístics que, segons m'han fet saber els alumnes nouparlants en el marc de les entrevistes, els representen un major desafiament (vocabulari específic i fluïdesa, connectors, pronoms i verbs). L'estratègia d'ensenyament-aprenentatge que he seguit es basa en la gamificació i fomenta la inclusió dels alumnes immigrants abordant les quatre principals barreres o dificultats sociolingüístiques que han destacat els mateixos joves (socialitzar amb alumnes nadius, expressar-se en català davant el grup-classe, adoptar la catalanitat amb legitimitat i tenir referents catalans).

Pel que fa a les propostes de futur, seria interessant aplicar la meua proposta de vehiculació del currículum a algun grup-classe amb una elevada presència d'alumnes nouparlants i contrastar el procés d'integració i aprenentatge amb un grup de control. D'aquesta manera, podríem comprovar l'eficiència de la metodologia i ajustar-ne els aspectes a millorar per tal de desenvolupar-ne un model extensible a tot el currículum i tota la comunitat educativa.

8. Bibliografia

- Barrieras, M. [Mònica], Comellas, P. [Pere], Fidalgo, M. [Mònica], Junyent, M.C. [Ma Carme] i Unamuno V. [Virgínia]. (2009). *Diversitat lingüística a l'aula. Construir centres educatius plurilingües*. Conciutadania Intercultural, Fundació Jaume Bofill.
- Boletín Oficial del Estado (BOE). (2009). *Ley 12/2009, de 10 de julio, de Educación*. En línia [disponible a] <https://www.boe.es/eli/es-ct/l/2009/07/10/12/con>
- Consorci per a la Normalització Lingüística. (2024). *Cursos de català. Nivells i equivalències*. En línia [disponible a] <https://www.cpnl.cat/xarxa/cnlbarcelona/cursos-de-catala/nivells-i-equivalencies/#elemental>
- Coordinador Pedagògic / LIC de l'institut on he dut a terme el treball de camp. (2020). *Projecte Lingüístic de Centre (PLC)*.
- Creswell, J.W. [John]. (2007). *Qualitative inquiry & research design: choosing among five approaches*. London: Sage Publications.
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC). (2022). *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*. En línia [disponible a] <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=938401>
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC). (2022). *Decret 45/2022, de 15 de març, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments d'idiomes de règim especial i el currículum del nivell Intermedi de diversos idiomes*. En línia [disponible a] <https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=923138>
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 8628). (2022). *Nivell Intermedi B1 de català*. (pàg. 90-114). En línia [disponible a] <https://dogc.gencat.cat/es//sumari-del-dogc/?numDOGC=8628>
- Direcció General d'Educació Inclusiva amb la col·laboració de la Direcció General d'Innovació, Digitalització, Currículum i Llengües. (2023). *Mesures i suports universals en el centre educatiu. Orientacions per als centres en la planificació de mesures i suports universals*. Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. En línia [disponible a] <https://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/diversitat-i-inclusio/mesures-i-suports/universals/mesures-suports-universals-centre-educatiu-2023.pdf>
- Direcció de l'institut on he dut a terme el treball de camp. (2022). *Projecte Educatiu de Centre (PEC)*.

- Dot Paracolls, D. [Dolors], Vilaregut Sáez, C. [Carme] i Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. (2012). *Didàctica del català com a segona llengua per a l'alumnat nouvingut*. Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya, Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme.
- Durán, M.M. [Maria del Mar]. (2002). *Auditoria cultural d'una empresa d'alta tecnologia com procediment inicial en la implementació d'una estratègia de formació continuada: la gestió del coneixement*. (Tesi doctoral). Recuperada del web de Tesis Doctorals en Xarxa <http://hdl.handle.net/10803/5012>
- Equip LIC Vallès Occidental. (2016). *Atenció a l'alumnat nouvingut acollit en aula ordinària. Secundària*. Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya. En línia [disponible a] <https://blocs.xtec.cat/licvallesoccidental/files/2016/11/Dossier-Nouvinguts-secund%C3%A1ria.pdf>
- Govern d'Andorra, Catalunya i les Illes Balears. (2001). *Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües* (traducció i adaptació al català del *Common European Framework for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, elaborat pel Consell d'Europa). En línia [disponible a] https://llengua.gencat.cat/ca/serveis/informacio_i_difusio/publicacions_en_linia/classific_temes/temes_materials_didactics/marc_europeu_de_referencia_per_a_les_llengues
- IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya. (2023). *Estadística de característiques essencials de la població i els habitatges (CEPH), 2021*. [En línia] disponible a <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/522462/el-86-8-de-la-poblacio-enten-be-el-catala-i-el-9-2-l-enten-amb-dificultat>
- IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya i Secretaria de Política Lingüística del Departament de Cultura. (2019). *Enquesta d'usos lingüístics de la població 2019*. [En línia] disponible a <https://www.idescat.cat/pub/?id=eulp>
- IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya. (2023). *Població. Cens de població i habitatge. Per nacionalitat, sexe i edat any a any fins a 85 anys o més*. En línia [disponible a] <https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=16353&geo=mun:252173&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F16353%2F19787%2Fmun%2Fdata%3FMUN%3D252173%5Ec%3D3%2C4%2Fr%3D2%2Ft%3D1%2C0%3B0d%2C2%3B-2c%3B-3c%3B-4c>
- Llobera Cànovas, M. [Miquel], Ferrer Canadell, D. [Dolors], Sánchez Merino, M.J. [Maria José]. (2012). *Objectius generals per als nivells de referència A1, A2 i B1 per a l'educació obligatòria*. Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. En línia [disponible a] https://xtec.gencat.cat/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0019/6d7f1544-43b4-4baa-a6ca-5f16deb88fd3/130117_Objectius_generals_L2.pdf

- Minichiello, V. [Victor]. (1990). *In-depth interviewing: Researching people*. London: Longman Cheshire.
- Puigdevall M. [Maite]. (2022). *El fenomen dels nous parlants de català*. Connexions.
- Riba Campos C.E. [Carles-Enric]. (2019). *Mètodes i dissenys d'investigació qualitativa i quantitativa*. Universitat Oberta de Catalunya.
- Roset Fàbrega M. [Montserrat], Pagès Heras E. [Eugènia], Lojo Suárez M. [Mirta] i Cortada Andreu E. [Esther]. (2008). *Guia de coeducació per als centres educatius: pautes de reflexió i recursos per a l'elaboració d'un projecte de centre*. Generalitat de Catalunya, Institut Català de les Dones, Departament d'Educació. En línia [disponible a] https://dones.gencat.cat/web/.content/03_ambits/docs/publicacions_eines10.pdf
- Stake, R.E. [Robert]. (2005). *Qualitative Case Studies*. A Denzin, N.K. [Norman] i Lincoln, Y.S. [Yvonna] (Ed.). *The Sage handbook of qualitative research*. London: Sage Publications.
- Secretaria de Política Lingüística. (2003). *Programa de llengua catalana. Nivell elemental*. Departament de la Presidència, Generalitat de Catalunya. En línia [disponible a] https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/programacions_ensenyament_adults/arxius/elemental.pdf
- Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme. (2018). *El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural*. Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya.
- Valero, S. [Sergi]. (2018). *L'informe d'investigació*. A Meneses, J. [Julio] (Ed.). *Intervenció educativa basada en evidències científiques*. Universitat Oberta de Catalunya.
- XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. (2022). *Currículum 175/2022. Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*. En línia [disponible a] <https://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/eso/curriculum-175-2022/>
- XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. (2022). *El nou currículum. Una oportunitat per aprendre amb sentit*. Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. En línia [disponible a] <https://projectes.xtec.cat/nou-curriculum/educacio-basica/situacions-aprenentatge/>

Annexos

1. Annex I: Proposta de vehiculació del currículum

Tal com he esmentat prèviament a les conclusions, la recerca que he dut a terme en el marc d'aquest Treball Final de Màster m'ha permès desenvolupar una proposta de vehiculació del currículum del MECR atenent aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals per tal de garantir un nivell elemental de català a l'alumnat nouparlant.

Per fer-ho, he tingut en compte els aspectes següents: la literatura prèvia referent al procés d'ensenyament-aprenentatge d'una L2; les entrevistes en profunditat realitzades a nou alumnes de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada d'un institut de Tàrraga; els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació vinculats al nivell B1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües (MECR) i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003); el nou currículum competencial de l'ESO, definit pel *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica*, del qual n'he extret les competències específiques i transversals, els sabers i els vectors; així com el model de programació d'una Situació d'Aprenentatge dins l'àmbit lingüístic (XTEC, 2022).

En primer lloc, he analitzat les respostes a les entrevistes i hi he identificat, per una banda, les principals barreres sociolingüístiques i culturals amb les quals topen els joves nouvinguts en arribar a Catalunya, i, per altra banda, els aspectes lingüístics que consideren més complexes a l'hora d'aprendre el català. Entre les primeres destaquen la soledat; la dificultat per fer amics nadius; la vergonya i el temor a ser jutjats en parlar o llegir en català davant el grup-classe; la manca de motivació per part dels alumnes de parla hispànica a l'hora de posar en pràctica el català pel fet que el castellà sigui llengua cooficial a Catalunya; la falta de referents catalans; i la manca de legitimitat que experimenten a mesura que van adoptant l'idioma, la idiosincràsia i els costums de Catalunya. Pel que fa als aspectes purament lingüístics, la majoria coincideix en què el més complex del català són els pronoms; l'ortografia, especialment l'accentuació, les "r" mudes a final de paraula i les grafies "s"- "ss"- "c"- "ç"; els connectors; els verbs; i el vocabulari i la fluïdesa necessaris a l'hora de mantenir converses profundes.

En segon lloc, valent-me de la informació extreta del testimoni dels mateixos alumnes i sense perdre de vista els conceptes clau del procés d'adquisició d'una L2 (com són la interdependència lingüística, les tres etapes que integren aquest procés d'aprenentatge, el potencial del multilingüisme a l'aula o el valor de la interculturalitat, entre d'altres), he vinculat cadascuna de les necessitats lingüístiques dels nouparlants amb una mancança o barrera sociolingüística i cultural i hi he associat una metodologia d'ensenyament-aprenentatge que motiví els joves i en fomenti la inclusió i la integració. Entre aquestes metodologies (algunes d'elles validades pels estudiants durant les entrevistes) destaquen la lectura, la visualització de pel·lícules, els tàndems i grups de conversa, els jocs de rol, les dinàmiques, la cerca de referents actuals que parlin en català i els programes d'apadrinament entre alumnes nadius i nouvinguts.

Finalment, he revisat els objectius d'aprenentatge i els criteris d'avaluació del nivell B1 establerts pel MECR i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003); així com les competències específiques

i transversals, els sabers i els vectors establerts pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022); i el model de programació de les SA (XTEC, 2022).

D'aquesta manera, he pogut dissenyar una metodologia d'ensenyament-aprenentatge (exemplificada a través de quatre Situacions d'Aprenentatge) basada en estratègies gamificades que permet als joves nouparlants assolir un nivell B1 de català com a L2 i, al mateix temps, en fomenta la inclusió i la integració.

1.1. Situació d'Aprenentatge – 1r ítem

Títol	Dona'm la mà per submergir-te al català
Curs (nivell educatiu)	SA dirigida a qualsevol grup-classe de l'ESO que compti amb alumnat nouparlant
Àrea / Matèria / Àmbit	Llengua Catalana i Literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Part de l'alumnat nouparlant entrevistat ha assegurat que té capacitat per mantenir converses senzilles i superficials, però que li resulta complicat seguir el fil quan es tracta de qüestions més profundes (han posat com a exemple una sessió de tutoria). També han lamentat que els falti vocabulari (alguns han fet referència a paraules quotidianes de registre lleugerament més elevat i d'altres a terminologia concreta d'alguna matèria com pot ser biologia o economia d'empresa). Així doncs, han expressat que els manca vocabulari, i fluïdesa i espontaneïtat en les converses; unes habilitats que consideren difícils d'adquirir.

Paral·lelament, la majoria d'alumnes amb qui he tingut oportunitat de conversar han definit el seu primer dia en un centre educatiu català (sigui l'escola o l'institut) com a "raro" i han parlat dels primers mesos a Catalunya com una etapa solitària. La barrera idiomàtica i el xoc cultural dificulten la creació de vincles entre joves nadius i nousvinguts i, si tal com s'afirma popularment "a parlar se n'aprèn parlant", el fet que els nadius es mostrin tan reticents a l'hora d'acollir els nousvinguts al seu grup d'amics fa que aquests darrers vegin molt limitades les seves possibilitats de posar en pràctica el català; un exercici imprescindible per avançar en l'aprenentatge d'una L2 i adquirir fluïdesa a l'hora de parlar-la. A més, aquest rebuig inicial allunya els nouparlants del sentiment de pertinença a la nova comunitat i els aboca a relacionar-se de manera gairebé exclusiva amb estudiants procedents d'altres països amb els quals coincideixen a l'Aula d'acollida. En l'àmbit lingüístic, aquesta realitat també té un impacte negatiu

(especialment en el cas dels alumnes de parla hispànica) i és que poden arribar a considerar que el català no és imprescindible, ja que en aquests entorns multiculturals es parla sovint en castellà com a llengua vehicular.

Per tal de promoure la relació entre els joves nadius i els nouvinguts, tot fomentant la seva integració i l'ús del català en escenaris socials no reglats, s'implementa un programa d'apadrinament al si del grup-classe a través del qual alumnes catalans n'orienten d'altres d'origen estranger de manera voluntària. Entre les accions que es duen a terme en el marc d'aquesta iniciativa destaquen l'ajut a l'hora d'anotar les tasques que demanen els professors, la posada en comú d'apunts, el suport en les gestions administratives, l'acolliment social en el si del grup d'amics, etc. Aquest programa no només evita que els alumnes nouvinguts se sentin sols durant els primers mesos d'estada a Catalunya, sinó que el fet d'estar en contacte amb catalanoparlants nadius els dona oportunitats per practicar l'idioma i els demostra que aprendre la llengua del nou país és cabdal per a la socialització.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

Competències específiques establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

Àrea o matèria	Competències específiques
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 1 Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 2

	Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 3</p> <p>Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 9</p> <p>Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 10</p> <p>Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.</p>

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competències transversals establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

1. Competència ciutadana

- CC1. Analitzar i comprendre idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.
- CC2. Analitzar i assumir amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europeu, de l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol i de Catalunya i dels drets humans i de l'infant, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.
- CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

- CPSAA1. Regular i expressar les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.
- CPSAA3. Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuït i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació del nivell B1 establerts pel MECR i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003).

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
<p>1. Interpretar el significat dels elements més rellevants de les converses orals en català que es produeixen tant a l'aula com fora d'aquesta encara que alguna paraula o expressió no essencial li resulti incomprendible o de significat dubtós.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Entendre l'opinió o el punt de vista expressat per part dels diversos companys i companyes de classe i copsar matisos de significat o d'opinió. 2. Copsar el significat d'usos figurats de paraules o expressions conegudes i interpretar el sentit de les ironies, els jocs de paraules i els dobles sentits que es produeixen en el marc de converses informals a l'aula o fora d'aquesta. 3. Entendre de manera global converses en qualsevol varietat dialectal o social. 4. Resoldre la major part de les situacions lingüístiques que es produeixen tant en situacions d'aprenentatge i relacionades amb l'entorn escolar com en aquelles d'àmbit social. 5. Distingir les idees principals i secundàries d'una intervenció clara en llenguatge estàndard sobre temes coneguts relatius a l'escola i als aprenentatges, al temps lliure... 6. Aplicar estratègies comunicatives per deduir el significat de paraules i expressions en textos sobre temes coneguts o d'àmbits propers, verificar si les hipòtesis proposades són correctes i fer les rectificacions corresponents.

<p>2. Comunicar-se oralment sense haver de recórrer al seu mentor o mentora del programa d'apadrinament, amb una correcció i una velocitat suficients que permetin que l'interlocutor percebi el significat del discurs i el valor expressiu adient.</p>	<p>7. Produir textos descriptius, narratius, directius, argumentatius i expressius, tant orals com escrits, adequant-los a un àmbit i un tema determinats i tenint en compte la intencionalitat.</p> <p>8. Suplir les limitacions lingüístiques mitjançant estratègies que permetin vorejar les pròpies llacunes: parafrasejar, usar sinònims...</p> <p>9. Exposar públicament en el si del grup-classe qualsevol tema d'interès general o específic conegut per l'aprenent.</p> <p>10. Llegir en veu alta i amb una entonació que faciliti la comprensió textos preparats prèviament.</p> <p>11. Participar sense preparació prèvia en una conversa sobre un tema conegut, expressar les opinions personals i intercanviar informació sobre temes que li són coneguts, d'interès personal o relatius a la vida quotidiana</p>
<p>3. Connectar amb els membres del grup-classe des d'un vessant personal, compartint experiències vitals relacionades amb la qüestió migratòria i el procés d'aprenentatge del català com a L2, tot generant empatia i comprensió entre la resta de companys i companyes.</p>	<p>12. Iniciar i mantenir relacions personals i socials habituals (presentar-se, saludar, convidar, agrair, felicitar, etc.), intercanviar coneixements i informació, expressar gustos i preferències, compartir sentiments i estats d'ànim, donar a conèixer la pròpia opinió, expressar voluntats i intencions, formular consells i suggeriments, donar ordres o permisos, etc.</p> <p>13. Expressar sentiments i estats d'ànim positius, negatius i neutres i sentiments de conformitat i disconformitat.</p> <p>14. Comunicar-se amb una certa seguretat sobre temes familiars, relacionats amb els seus interessos i els seus aprenentatges i intercanviar, comprovar i confirmar les informacions, i explicar per què té una dificultat.</p>

	<p>15. Aplicar estratègies per aclarir malentesos i per demanar l'adaptació del discurs als seus mitjans lingüístics.</p> <p>16. Identificar i reflexionar sobre la diversitat cultural com a fet social per tal de superar els estereotips i els prejudicis culturals.</p> <p>17. Adquirir la competència sociocultural i lingüística tot mostrant coneixement sobre la societat i la cultura de la comunitat o comunitats en què es parla la llengua objecte d'estudi (el català) així com la resta d'idiomes presents a l'aula.</p> <p>18. Demostració d'un coneixement dels aspectes socioculturals i sociolingüístics relatius a la vida quotidiana (convencions socials, cinèsica, proxèmica i relacions interpersonals), que li permet adequar el text o la pròpia actuació als contextos tot respectant les normes de cortesia.</p>
--	---

SABERS

Sabers establerts pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

	Saber	Àrea o matèria
1	<p>Les llengües i els seus parlants</p> <p>Observació de la pròpia biografia lingüística i de la diversitat lingüística de centre, i comprensió de les famílies lingüístiques i les llengües del món, els sistemes d'escriptura i nocions bàsiques: fórmules de salutació i comiat, agraïment i disculpa, en situacions de l'àmbit escolar i la vida quotidiana.</p>	Llengua Catalana i Literatura

2	<p>Les llengües i els seus parlants</p> <p>Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació.</p>	Llengua Catalana i Literatura
3	<p>Comunicació</p> <p>Anàlisi dels components del fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació, en situacions d'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació.</p>	Llengua Catalana i Literatura
4	<p>Comunicació</p> <p>Interacció oral i escrita de caràcter informal. Consciència i ús dels actes de prendre i deixar la paraula, de la cooperació conversacional i la cortesia lingüística; de l'escolta activa, l'assertivitat i la resolució dialogada dels conflictes en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.</p>	Llengua Catalana i Literatura
5	<p>Comunicació</p> <p>Comprensió del sentit global del text oral i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. Detecció i rebuig d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.</p>	Llengua Catalana i Literatura
6	<p>Reflexió sobre la llengua</p> <p>Aplicació d'estratègies per a la construcció guiada de conclusions pròpies sobre el sistema lingüístic. Observació, comparació i classificació d'unitats comunicatives. Experimentació amb</p>	Llengua Catalana i Literatura

	estructures, formulació d'hipòtesis, contraexemples, generalitzacions i contrast entre llengües, utilitzant el metallenguatge específic, en el marc de la millora en la comprensió i producció dels textos orals, escrits i multimodals en situacions diverses, tant personals i socials com acadèmiques.	
6	Reflexió sobre la llengua Descripció i anàlisi dels procediments d'adquisició i formació de paraules. Reflexió sobre els canvis en el seu significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu, en la comprensió dels textos.	Llengua Catalana i Literatura
6	Reflexió sobre la llengua Aplicació d'estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica que permetin obtenir informació gramatical bàsica.	Llengua Catalana i Literatura

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Aquesta SA consisteix en un programa d'apadrinament orientat a tots els alumnes nous i a aquells estudiants nadius que decideixin participar-hi voluntàriament. Té una durada d'un curs sencer i, malgrat estar impulsada des de Llengua Catalana i Literatura, es fa extensiva a la resta de matèries i hores no lectives que l'alumnat passa al centre.

La dinàmica i els objectius de la Situació d'Aprenentatge es presenten durant la primera setmana de curs per tal que els alumnes nadius que desitgin participar d'aquesta iniciativa s'inscriguin en una llista i, a mesura que arribin joves nous, se'ls vagin assignant "padrins" o acompanyants. En cas que, en veure les dinàmiques i els beneficis del projecte, algun altre alumne català desitgi apuntar-s'hi, podrà fer-ho en qualsevol moment del curs.

La presentació del projecte d'apadrinament parteix d'una sessió de conscienciació sobre l'impacte psicològic, social, cultural i sociolingüístic que té per als joves immigrants l'arribada a un nou país. Aquesta sessió estarà conduïda i dinamitzada pel docent

responsable i comptarà amb la participació de joves d'origen estranger que ja portin anys a Catalunya i desitgin compartir les seves experiències. Així es promou l'empatia entre els estudiants nadius i es fomenta la seva participació en el programa.

Un aspecte interessant d'aquest programa és el document de coneixements previs i aprenentatges adquirits. Es tracta d'un decàleg de preguntes sobre l'impacte del procés migratori que els alumnes nadius han de respondre dues vegades: a principi de curs, durant la jornada de presentació del projecte d'apadrinament, i a final de curs, quan es clausuri el programa. El decàleg està orientat a promoure la reflexió i conscienciar els joves catalans sobre la importància d'acollir els companys nouvinguts.

Durant la primera sessió informativa es comuniquen les responsabilitats que tenen els padrins i els apadrinats, així com els beneficis que aporta aquesta iniciativa a tots els alumnes que hi participen. Aquesta informació es trasllada a través de dos documents titulats "Què puc esperar del meu padrí o padrina?" i "Què puc esperar del meu apadrinat o apadrinada?".

Per tal de garantir una bona convivència en el si de les parelles, es vetlla perquè els dos integrants comparteixin interessos i tinguin perfils compatibles. Per aconseguir-ho, tant els alumnes catalans d'origen com aquells immigrants han de crear un petit treball manual de presentació fent referència al seu caràcter, les seves aficions, les seves rutines i altres aspectes que puguin resultar d'interès a l'hora de formar els tàndems. A partir d'aquesta informació, i amb la mediació del docent, s'estableixen les parelles (o petits grups en cas de ser imparells).

Quant a l'organització del grup-classe, s'intenta que els padrins i els apadrinats coincideixin en la majoria de les matèries comunes. Pel que fa a la distribució de l'aula, els dos membres de la parella s'asseuen junts sempre que sigui possible. També es facilita que aquests tàndems puguin continuar funcionant durant les hores d'esbarjo i les sortides i activitats fora del centre.

Cal destacar, així mateix, els documents de seguiment que s'omplen trimestralment per part del docent de Llengua Catalana i Literatura, el padrí i l'alumne apadrinat. Es tracta d'una plantilla que inclou aspectes de convivència, aprenentatge del català, procés d'integració en el si del grup-classe, compenetració entre els membres dels tàndems, etc. Gràcies a aquesta informació, els docents podran dur a terme un seguiment del programa, aplicar-hi ajustos si és necessari i avaluar la seva eficiència i resultats.

A final de curs, a banda d'omplir el decàleg de coneixements previs i aprenentatges adquirits (tot el grup-classe), l'alumnat que hagi participat de la iniciativa (tant el nadiu com el nouvingut) fa una reflexió sobre els beneficis i mancances que hi ha detectat i, si ho considera oportú, llença suggeriments de millora per a les pròximes edicions del programa d'apadrinament.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
<p>Activitats inicials <i>Què en sé?</i></p>	<p>Conscienciació sobre l'impacte del procés migratori</p> <p>Aquesta activitat inicial està orientada a tot el grup-classe i consisteix en una sessió magistral a càrrec del docent, durant la qual es donen a conèixer els principals impactes del fenomen migratori; tenint en compte els aspectes psicològics, socials, culturals, lingüístics, sociolingüístics, etc.</p> <p>Després d'aquest vessant teòric, arriba el torn de les vivències en primera persona: diversos alumnes d'origen estranger que ja s'hagin integrat a Catalunya expliquen com van viure l'arribada al seu nou país i perquè consideren important que els companys i companyes del grup-classe mostrin una actitud acollidora i creïn un entorn confortable i segur. D'aquesta manera, els estudiants nadius prenen consciència sobre el paper clau que té cadascun d'ells en fer que els joves nouparlants se sentin còmodes i tinguin oportunitats per expressar-se en català.</p> <p>Finalment, amb tota aquesta informació a disposició, s'inicia un espai de reflexió i debat entorn de la immigració i la importància de mostrar-nos com una societat oberta, tolerant i acollidora per tal de facilitar aquest periple vital als adolescents que deixen el seu país natal i arriben a Catalunya.</p> <p>La combinació d'aquests tres formats té per objectiu remoure la consciència dels alumnes nadius i fomentar el seu desig d'inscriure's al programa d'apadrinament com a figures de referència. I és que, en última instància, aquesta iniciativa facilita la creació de vincles entre els catalans d'origen i els joves nouvinguts i promou la integració d'aquests darrers.</p>	<p>2 hores</p>

Decàleg de coneixements previs i aprenentatges adquirits

El decàleg de coneixements previs i aprenentatges adquirits és un document que tots els alumnes nadius del grup-classe han d'omplir abans de començar el programa d'apadrinament i en acabar-lo (tant si hi participen activament com si no ho fan). D'aquesta manera, s'evidencia com ha canviat la seva percepció sobre el procés migratori després de compartir curs amb un company que l'ha estat vivint en primera persona.

A continuació, s'ofereix un qüestionari de mostra:

1. Has establert mai una relació propera amb algun alumne d'origen estranger que acaba d'arribar a l'institut?
2. Quines creus que són les principals dificultats amb què es troba un estudiant immigrant en arribar a Catalunya?
3. T'has preguntat mai com se sent un jove immigrant el primer dia de classe? Quins sentiments creus que deu tenir?
4. Creus que pots ajudar un jove nouvingut durant els seus primers mesos d'estada a l'institut? Com?
5. Consideres que la teva actitud pot provocar un canvi important en el procés d'integració dels joves immigrants?
6. T'interessa la història vital, la cultura o l'idioma dels companys de classe que provenen d'altres països?
7. T'has imaginat mai que la teva família et comunica que us n'aneu a viure a algun país llunyà i has de començar de zero? Com rebries la notícia?
8. Creus que és millor adreçar-te als estudiants nouvinguts en català o en castellà?
9. Consideres que és positiu que els joves d'origen estranger s'integrin a la societat catalana fins al punt de sentir-se catalans?
10. Has detectat mai alguna actitud racista a l'institut? Quina?

1h

“Què puc esperar del meu padrí o padrina?” - “Què puc esperar del meu apadrinat o apadrinada?”

Aquests dos documents informatius es faciliten als estudiants nadius i nous que han decidit participar del programa d'apadrinament amb l'objectiu que coneguin els deures i obligacions que implica el seu nou rol:

QUÈ PUC ESPERAR DEL MEU PADRÍ O PADRINA

- Introducció al sistema educatiu català.
- Suport lingüístic.
- Mediació amb professors i companys.
- Ajut en la gestió de l'agenda escolar.
- Posada en comú d'apunts.
- Orientació en la planificació dels exàmens.
- Suport en les gestions administratives.
- Acol·lida en el si del grup d'amics.
- Actitud empàtica i solidària.
- Escolta activa.

QUÈ PUC ESPERAR DEL MEU APADRINAT O APADRINADA

- Predisposició a integrar-se.
- Assertivitat davant els consells del padrí o padrina.
- Intercanvi cultural i lingüístic.
- Actitud proactiva i dinàmica.
- Transparència en la comunicació de sentiments i necessitats.

30min

	<p>Es tracta de dos documents que s'entreguen un cop s'han format les parelles i es comenten oralment durant mitja sessió per garantir que tothom compren el contingut d'aquests.</p>	
	<p>El tàndem ideal: treball manual de presentació per a formar les parelles</p> <p>Aquesta activitat està orientada als alumnes nadius i nous que hagin decidit inscriure's al programa d'apadrinament. Tot i que cada estudiant pot deixar volar la seva imaginació per crear el treball manual que més el representi, a continuació se n'ofereix un exemple:</p> <p>Una cartolina amb diversos elements que defineixin l'estudiant: emoticones que il·lustrin les seves emocions o estats d'ànim més freqüents; fotografies de la seva família, mascota o grup d'amics; un element relacionat amb les seves aficions; una imatge del seu menjar preferit; informació sobre la música, els llibres o les pel·lícules que més li agraden, etc.</p> <p>Es dedica una sessió a explicar l'objectiu del treball manual i fer una pluja d'idees sobre la informació que hauria de contenir i els possibles formats a través dels quals es pot materialitzar. El treball en si l'elabora cada alumne individualment en horari no lectiu i fora del centre.</p>	1h
<p>Activitats de desenvolupament <i>Què estic aprenent?</i></p>	<p>Dietari personal sobre el programa d'apadrinament</p> <p>Per tal d'esprémer al màxim el programa d'apadrinament, es fomenta la reflexió diària dels alumnes que hi participen. Aquesta reflexió es pot fer mentalment, dedicant uns minuts a pensar en tot allò que s'ha viscut durant el dia entorn del tàndem; o bé per escrit, deixant-ne constància en un diari personal (aquesta opció és la més recomanable).</p> <p>Aquesta activitat és aconsellable però no obligatòria. Tan sols es dedica part d'una sessió a donar a conèixer els beneficis d'aquesta pràctica diària i a compartir algunes de les</p>	30min

	<p>preguntes que poden guiar les seves reflexions entorn del desenvolupament del programa d'apadrinament:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què he après avui? - Com m'he sentit? - Com crec que he fet sentir el meu padrí/apadrinat? - Què hagués pogut fer millor? - Faig un balanç positiu o negatiu del dia? 	
	<p>El meu glossari en català</p> <p>Aquesta és una activitat que es recomana que duguin a terme conjuntament entre els dos integrants de cada tàndem. Està orientada a aprofundir en el vocabulari en català, ampliant el nombre de paraules que coneix l'alumne nouparlant i treballant perquè les utilitzi el més sovint possible.</p> <p>El docent dedica mitja sessió a explicar l'objectiu d'aquesta activitat i a facilitar als alumnes participants la guia del glossari. Aquest hauria de contenir, almenys, la informació següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paraula en català ordenada alfabèticament. - Traducció a l'idioma nadiu de l'estudiant nouvingut. - Definició del significat. - Àmbit al qual pertany (música, esport, sentiments, escola, viatges, cultura, gastronomia, argot juvenil, etc.). - Exemple d'una situació o frase en la qual es podria utilitzar. 	30 min
	<p>Amb la "C" de català</p> <p>Un dels principals objectius del programa d'apadrinament és fomentar la relació entre joves nadius i nouvinguts per afavorir-ne la integració, evitar la solitud que experimenten</p>	30min

	<p>molts d'ells durant els primers mesos d'estada al nou país i generar un clima de germanor i confort que els permeti expressar-se en català sense por de ser jutjats.</p> <p>Amb aquesta meta en ment, s'implanta una iniciativa senzilla que permet garantir un espai d'expressió segur als alumnes nouvinguts. Es tracta d'una dinàmica que s'explica al si del grup-classe en mitja sessió i consisteix en el fet que: cada cop que un estudiant nouparlant desitja intervenir en català, ho fa saber a la resta de companys aixecant el braç i dibuixant una lletra "C" amb la mà. Davant aquest senyal, la resta del grup es compromet a fer silenci i afavorir un clima de confort per tal que el jove en qüestió pugui expressar-se amb calma i seguretat.</p>	
<p>Activitats de síntesi i estructuració <i>Què he après de nou?</i></p>	<p>Documents trimestrals de seguiment</p> <p>Cada trimestre, el docent responsable del programa d'apadrinament, el padrí i l'alumne apadrinat han d'omplir el següent qüestionari per tal de poder fer un seguiment de la iniciativa i aplicar-hi els ajustos que siguin necessaris amb l'objectiu de millorar-lo:</p> <p>DOCENT RESPONSABLE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com es comporta l'alumne nouparlant davant el seu padrí/padrina? - Com es desenvolupa l'alumne nouparlant davant el grup-classe? - Quin rol adopta cada padrí/padrina amb el seu apadrinat/apadrinada? - Quina relació s'intueix entre els dos membres de cada tàndem? - Quin nivell d'integració ha assolit cada alumne nouvingut? <p>PADRÍ / PADRINA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com et sents davant el teu apadrinat/apadrinada? - Creus que el teu apadrinat/apadrinada se sent còmode amb tu? 	<p>1h</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Creus que la teva ajuda li resulta suficient? Què més podries fer? - Consideres que el conjunt de grup-classe acull correctament el teu apadrinat/apadrinada? Per què? - Has notat alguna diferència pel que fa a l'actitud del teu apadrinat/ apadrinada respecte dels primers mesos? Quines? <p>APADRINAT / APADRINADA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com et sents davant el teu padrí/padrina? - Creus que el teu padrí/padrina se sent còmode amb tu? - La seva ajuda et resulta suficient? Què més podria fer? - Consideres que el grup-classe t'acull correctament? Per què? - Has notat alguna diferència pel que fa a la teva actitud respecte dels primers mesos? Quines? 	
	<p>Decàleg de coneixements previs i aprenentatges adquirits</p> <p>Un cop arriba el final de curs i, amb ell, el del programa d'apadrinament, els alumnes recuperen el decàleg de coneixements previs i aprenentatges adquirits i tornen a respondre a les deu preguntes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Has establert mai una relació propera amb algun alumne d'origen estranger que acaba d'arribar a l'institut? 2. Quines creus que són les principals dificultats amb què es troba un estudiant immigrant en arribar a Catalunya? 3. T'has preguntat mai com se sent un jove immigrant el primer dia de classe? Quins sentiments creus que deu tenir? 	2h

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Creus que pots ajudar un jove nouvingut durant els seus primers mesos d'estada a l'institut? Com? 5. Consideres que la teva actitud pot provocar un canvi important en el procés d'integració dels joves immigrants? 6. T'interessa la història vital, la cultura o l'idioma dels companys de classe que provenen d'altres països? 7. T'has imaginat mai que la teva família et comunica que us n'aneu a viure a algun país llunyà i has de començar de zero? Com rebries la notícia? 8. Creus que és millor adreçar-te als estudiants nouvinguts en català o en castellà? 9. Consideres que és positiu que els joves d'origen estranger s'integrin a la societat catalana fins al punt de sentir-se catalans? 10. Has detectat mai alguna actitud racista a l'institut? Quina? <p>Una vegada el decàleg ja compta amb les dues respostes a cada pregunta, s'inicia una reflexió entorn dels canvis d'opinió i percepció que ha experimentat cada alumne gràcies al programa d'apadrinament.</p>	
<p>Activitats d'aplicació i transferència <i>Com sé que ho he après?</i></p>	<p>Reflexió sobre el funcionament i les virtuts del programa</p> <p>A final de curs es clausura el programa d'apadrinament amb una sessió protagonitzada pels alumnes que hi han participat, juntament amb el docent responsable. Es pot acompanyar la sessió amb un pisolabis amb diversos aliments típics de la gastronomia dels països representats.</p> <p>Durant aquesta sessió oral, els alumnes comparteixen sentiments i sensacions relacionats amb la seva experiència com a padrins o apadrinats, reflexionen sobre com el programa ha millorat l'arribada dels alumnes nouvinguts a Catalunya, parlen sobre el procés migratori, opinen sobre la capacitat d'acollida del grup-classe, identifiquen i condemnen possibles actituds racistes, es fa una ronda d'agraïments, etc. En aquesta labor poden ser d'ajuda el decàleg, els documents trimestrals de seguiment i el dietari personal.</p>	<p>1h</p>

Avaluació i propostes de millora per a edicions futures

Aquesta tasca es fa per escrit i de manera anònima, ja que alguns alumnes podrien sentir-se cohibits a l'hora de criticar el projecte d'apadrinament (malgrat que fos amb una voluntat constructiva).

Així doncs, amb l'objectiu d'ajustar el projecte a les necessitats de l'alumnat i millorar-lo a partir de l'experiència, el docent responsable lliura als estudiants participants una graella d'avaluació amb un espai destinat a les propostes de millora. Un exemple de graella seria la següent:

CONCEPTE	SÍ	NO	REGULAR
Consideres que sou afins amb la parella que se t'ha assignat?			
T'has pogut comunicar amb la teva parella amb tranquil·litat i confiança?			
Creus que el grup-classe ha mostrat una actitud acollidora, empàtica i pacient?			
Has detectat alguna actitud racista?			
Consideres que les activitats del programa d'apadrinament són útils?			
Creus que el programa ajuda a la integració dels joves nousvinguts?			
T'agradaria tornar a participar en un programa d'apadrinament?			
PROPOSTES DE MILLORA			

30min

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

1. Aprenentatges competencials

Aquesta SA s'alinea amb els aprenentatges competencials en la mesura que proposa un projecte d'apadrinament transversal, globalitzador, significatiu i rellevant; involucrant tant joves nadius com nousvinguts amb l'objectiu de crear vincles entre ells i reforçar l'autoestima i el sentiment de col·lectivitat entre l'alumnat. A més, els aprenentatges que s'assoleixin són profunds i altament funcionals, ja que tenen una aplicabilitat directa en el dia a dia al centre i en la vida quotidiana dels estudiants. En el cas dels d'origen estranger, se'ls facilita el procés d'arribada a Catalunya i al centre educatiu i se'n promou la inclusió; mentre en el cas dels joves nadius se'ls inculquen valors d'empatia, solidaritat i altruisme, així com interès en les històries vitals i la cultura d'adolescents procedents d'altres realitats i contextos.

2. Perspectiva de gènere

El fet que aquesta Situació d'Aprenentatge estigui orientada als primers estadis de l'arribada dels joves nousvinguts al sistema educatiu català fa que les qüestions identitàries i sociolingüístiques siguin aspectes clau a tenir en compte. És el cas de la qüestió de gènere, que s'ha d'abordar amb especial atenció per garantir que els nois i les noies puguin viure el seu procés d'acollida amb igualtat de condicions independentment de la perspectiva de gènere que imperi en els seus països d'origen. Així doncs, és clau que tant ells com elles tinguin les mateixes oportunitats de participar en l'aula, d'establir relacions amb la resta de companys i companyes, o d'expressar la seva pròpia identitat, lluny d'estereotips i prejudicis.

3. Universalitat del currículum

La mateixa naturalesa de la SA, orientada a la inclusió de l'alumnat nousvingut, ja la dota de certs atributs que caracteritzen la universalitat del currículum. Entre aquests, destaquen la garantia d'accés a l'educació en igualtat de condicions, la detecció precoç de necessitats entre l'alumnat, i la incorporació de metodologies didàctiques que fomentin l'assoliment de les competències per part tots els i les estudiants.

4. Qualitat de l'educació de les llengües

La qualitat de l'educació de les llengües és un aspecte cabdal en aquesta SA, ja que està orientada a potenciar la comunicació i el vincle entre l'alumnat d'aules multilingües i interculturals; tot garantint una comunicació efectiva i pràctica extensible a la resta de matèries i escenaris quotidians. En aquest sentit, es vetlla per l'ús del català com a llengua vehicular dins i fora l'aula a través del tractament integrat de les llengües i el foment de la competència plurilingüe.

5. Ciutadania democràtica i consciència global

L'objectiu últim d'aquesta SA és que l'alumnat nouvingut se senti part del grup-classe i percebi un clima acollidor a l'aula que li permeti participar en les decisions i projectes, donar a conèixer la seva opinió, expressar possibles dubtes o discrepàncies, etc. I és que, darrere aquest projecte d'apadrinament, s'amaga la voluntat d'integrar els joves immigrants i fer-los sentir part de la societat catalana sense renunciar a la seva cultura i identitat d'origen.

6. Benestar emocional

El fet que molts dels joves nouvinguts se sentin sols i estranys durant els primers mesos d'estada a Catalunya els provoca patiment emocional i els allunya de la seva integració a la societat catalana. Així doncs, a través d'aquesta SA es promou la relació entre joves nadius i d'origen estranger per tal d'oferir acompanyament a aquests darrers tant pel que fa als aspectes burocràtics i administratius -que es podrien fer feixucs pel fet de no conèixer l'idioma ni la dinàmica del sistema educatiu català-, com per el que es vincula a una qüestió emocional i sociològica. Garantir un clima de pertinença, companyonia, tolerància, i harmonia és essencial per assolir una bona convivència en una aula plurilingüe i multicultural i reduir al mínim l'impacte psicològic que comporta per a un adolescent l'arribada a un nou país.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

En tractar-se d'una proposta de vehiculació del currículum orientada a l'alumnat nouparlant, la Situació d'Aprenentatge en si ja s'ha dissenyat tenint en compte les mesures i els suports universals; "accions i pràctiques de caràcter educatiu, preventiu i proactiu" adreçades a "flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar a l'alumnat estratègies per facilitar-los l'accés a l'aprenentatge i la participació i garantir l'aprenentatge significatiu i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6). De fet, la mateixa SA està orientada a donar suport a aquesta part de l'alumnat a través de "la personalització dels aprenentatges, l'organització flexible del centre, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i orientació" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6).

MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O INTENSIVS

Aquesta Situació d'Aprenentatge s'ha dissenyat com a proposta de vehiculació del currículum. Es tracta d'un model extensible a qualsevol aula de l'ESO on hi hagi presència d'alumnat nouparlant i, per tant, no està orientada a estudiants concrets.

1.2. Situació d'Aprenentatge – 2n ítem

Títol	Connecta amb el català
Curs (nivell educatiu)	SA dirigida a qualsevol grup-classe de l'ESO que compti amb alumnat nouparlant
Àrea / Matèria / Àmbit	Llengua Catalana i Literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Durant l'entrevista en profunditat, han estat bastants els alumnes que han assegurat que una de les qüestions que més difícil els ha resultat d'interioritzar han estat els connectors. Segons han afirmat, aquestes partícules que donen cohesió i coherència als textos (tant orals com escrits) no tenen cap significat per a ells i, per tant, tenen dubtes a l'hora d'utilitzar-les i acaben optant per prescindir-ne, tot i ser conscients que això resta qualitat al seu discurs.

En el marc de les mateixes converses, els alumnes m'han fet saber també que un dels temors que experimenten és expressar-se en català davant el grup-classe. Si bé és cert que tots han assegurat que en el marc de l'Aula d'acollida se senten en un espai segur, el grup regular representa per a ells un escenari incòmode i violent. Parlar o llegir en català, la seva L2, davant desenes de persones que tenen aquest idioma com a primera llengua els incomoda i bloqueja. He pogut detectar que són severos amb si mateixos i que no contempen la possibilitat que la resta de companys catalans siguin benèvols i comprensius davant una persona que ha viscut una experiència vital complexa i que està aprenent un idioma de zero. Tenen por de ser jutjats i estan convençuts que la resta de joves reduirà la seva vàlua humana al nivell de català que hagin aconseguit assolir.

En aquest cas, es fomentarà l'empatia, la multiculturalitat i el plurilingüisme a través de llibres i pel·lícules sobre el fenomen de la migració que obriran les portes a què els joves d'origen estranger comparteixin les seves històries vitals per tal de crear

consciència i donar-los protagonisme i visibilitat. L'objectiu és fer valdre la trajectòria vital dels joves nouvinguts, fent-los entendre que la seva vàlua o capacitats no es redueixen al nivell de català que hagin adquirit. A mesura que es consumeixin les obres, els estudiants faran reflexions col·lectives (tant orals com escrites) sobre les opinions i sentiments que els generen, tot prestant una especial atenció als connectors que utilitzen per articular el seu discurs.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

Competències específiques establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

Àrea o matèria	Competències específiques
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 2</p> <p>Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 3</p> <p>Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.</p>

Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 5</p> <p>Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 7</p> <p>Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 8</p> <p>Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.</p>
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 10</p> <p>Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.</p>

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competències transversals establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

1. Competència ciutadana

- CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBIfòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

- CPSAA 1. Regular i expressar les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació del nivell B1 establerts pel MECR i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003).

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
1. Comprendre el contingut de llibres i pel·lícules d'àmbits diferents (especialment sobre la qüestió migratòria que és la que articula aquesta SA), saber-ne extreure la informació necessària per entendre'ls i interpretar-los d'acord amb la intencionalitat de l'autor.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Consolidar-se en la lectura i la visualització de produccions literàries i cinematogràfiques actuals (especialment aquelles referents a la qüestió migratòria) tot captant la subjectivitat, ironies i jocs de paraula. 2. Identificar la idea principal de llibres, còmics, documentals i pel·lícules. 3. Exercitar-se en l'ús de diccionaris bilingües, per tal de trobar el significat més adequat a paraules o expressions desconegudes. 4. Comprendre l'argument de pel·lícules i llibres adequats a l'edat i al nivell d'aprenentatge dels alumnes si la imatge i l'acció són prou clares en el desenvolupament de la narració. 5. Aplicar estratègies comunicatives per deduir el significat de paraules i expressions en textos sobre temes coneguts o d'àmbits propers, verificar si les hipòtesis proposades són correctes i fer les rectificacions corresponents.

<p>2. Comunicar-se oralment amb el grup-classe amb correcció i fluïdesa, confiant que els interlocutors són conscients de la complexitat d'aprendre una L2 i, per tant, es mostraran comprensius i tolerants davant possibles incorreccions comeses per l'alumne nouparlant.</p>	<p>6. Fer exposicions públiques sobre temes d'interès general o específic en contextos coneguts per l'aprenent.</p> <p>7. Participar en l'aula en debats i taules rodones i expressar opinions sobre temes culturals relacionats amb les lectures i les pel·lícules treballades a l'aula.</p> <p>8. Llegir en veu alta textos literaris amb l'entonació i la correcció suficients que permetin a l'oient percebre el valor expressiu que demana cada text.</p> <p>9. Comunicar-se amb una certa seguretat sobre temes relacionats amb els seus interessos i els seus aprenentatges i intercanviar i comprovar les informacions, i explicar per què té una dificultat.</p> <p>10. Expressar idees i opinions sobre experiències pròpies i produccions alienes (pel·lícules, narracions...)</p> <p>11. Participar sense preparació prèvia en una conversa sobre un tema conegut, expressar les opinions personals i intercanviar informació sobre temes que li són coneguts, d'interès personal o relatius a la vida quotidiana.</p>
<p>3. Establir vincles amb els companys i companyes nadius del grup-classe més enllà de l'estrictament acadèmic, fent-los partícips de la situació vital de l'alumnat nouvingut i del valor de poder mantenir una conversa amb el català com a llengua vehicular.</p>	<p>12. Desenvolupar l'interès per compartir coneixements i experiències personals i culturals mitjançant les vivències de persones properes.</p> <p>13. Col·laborar a fer present en l'àmbit escolar la presència de diferents cultures, tant en els seus aspectes més lligats a l'experiència immediata dels alumnes com en aquells més conceptuals o abstractes.</p> <p>14. Desenvolupar la sensibilitat cultural que permeti utilitzar les estratègies adequades per establir contacte amb persones d'altres cultures i superar les relacions estereotipades.</p>

	<p>15. Desenvolupar actituds de reflexió i diàleg per fer front a les possibles situacions de discrepància o conflicte que es puguin produir en el marc de la convivència social i, especialment, de l'escolar, relacionades amb les diferències culturals explícites o implícites o amb altres qüestions i que afectin la vida diària.</p>
<p>4. Demostrar un nivell elemental en la competència associada als marcadors discursius i els connectors.</p>	<p>16. Donar coherència a l'organització global dels textos escrits i els discursos orals entorn del comentari de les pel·lícules i els llibres a través dels marcadors discursius que donin com a resultat una seqüència cohesionada i lineal.</p> <p>17. Posicionar correctament l'emissor en funció de si l'alumne és el protagonista de l'acció o bé senzillament dona a conèixer la seva opinió sobre uns esdeveniments que han ocorregut a una tercera persona.</p> <p>18. Connectar correctament les diverses parts del text a través de partícules sumatives, contrastives, causatives, consecutives, condicionals, finals o temporals.</p> <p>19. Articular correctament els discursos orals a través de connectors que expressin confirmació o acord, advertència, interès, desacord o tancament.</p> <p>20. Utilitzar amb correcció estratègies adequades per a la producció de textos orals i escrits segons les macrofuncions, els gèneres i els tipus de text. Per exemple, en la interacció i producció escrita, fa un guió o esquema per organitzar la informació, o copia models. En la interacció i producció oral, adapta el missatge i repara la comunicació, reformulant el que s'ha dit, corregint els propis errors o demanant ajuda a la persona interlocutora per mantenir la interacció. Fa pauses per donar-se temps per pensar.</p> <p>21. Utilitzar els recursos més comuns de cohesió textual, enllaçant una sèrie d'elements concrets i senzills, per crear una seqüència cohesionada i lineal, amb l'ús d'un repertori prou ampli de connectors i marcadors discursius i conversacionals, de la juxtaposició, la repetició lèxica, l'el·lipsi, la dixi (personal, espacial i temporal) i/o l'entonació.</p>

SABERS

Sabers establerts pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

	Saber	Àrea o matèria
1	Les llengües i els seus parlants Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació.	Llengua Catalana i Literatura
2	Comunicació Interacció oral i escrita de caràcter informal. Consciència i ús dels actes de prendre i deixar la paraula, de la cooperació conversacional i la cortesia lingüística; de l'escolta activa, l'assertivitat i la resolució dialogada dels conflictes en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	Llengua Catalana i Literatura
3	Comunicació Detecció i rebutjament d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	Llengua Catalana i Literatura
4	Comunicació Reconeixement, anàlisi i ús discursiu dels elements lingüístics amb especial atenció als recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els textos: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització; recursos lingüístics per	Llengua Catalana i Literatura

	adequar el registre a la situació de comunicació; mecanismes de cohesió; connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast; mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis); coherència de les formes verbals en els textos; els temps de pretèrit en la narració; correlació temporal en el discurs relatat, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	
5	Educació literària Implicació en la lectura de manera progressivament autònoma a partir d'una preselecció de textos variats que incloguin obres d'autores i autors. Reflexió sobre els textos i sobre la pròpia pràctica de lectura sustentada en models.	Llengua Catalana i Literatura
6	Educació literària Expressió, a través de models comentats a l'aula o bé aportats per l'alumnat, de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits (i les pel·lícules visionades).	Llengua Catalana i Literatura
7	Educació literària Aplicació d'estratègies de mobilització de l'experiència personal i lectora que permetin establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístiques, en l'àmbit personal i en conversa a l'aula.	Llengua Catalana i Literatura
8	Educació literària Lectura d'obres referents al fenomen migratori inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguin la presència d'autores i autors, en el context de l'aula i de l'entorn proper que permeti	Llengua Catalana i Literatura

	fer la transferència a altres situacions de caràcter literari i cultural amb vincles amb la pròpia vida.	
9	Educació literària Aplicació d'estratègies i models de construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, clubs de lectura i canals de difusió com revistes, blogs o clips audiovisuals.	Llengua Catalana i Literatura
10	Educació literària Aplicació d'estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris, a través de processos i suports diversificats i tenint en compte la perspectiva de gènere.	Llengua Catalana i Literatura

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

A través d'aquesta Situació d'Aprenentatge es persegueix un doble objectiu: per una banda, que els integrants del grup-classe prenguin consciència de la complexitat de les històries vitals dels joves immigrants i de la vàlua d'aprendre una L2 de zero, mostrant-se així tolerants i comprensius i generant un clima de confort a l'aula per tal que els companys i companyes nouparlants puguin expressar-se en català sense por de ser jutjats; i, per altra banda, que l'alumnat nouvingut i d'origen estranger reforci el seu coneixement sobre els connectors.

Per aconseguir-ho, s'explora el potencial de la lectura i el cinema a l'hora de transmetre valors com l'empatia, la multiculturalitat i el plurilingüisme. Així doncs, amb aquest objectiu, el docent de Llengua Catalana i Literatura proposa un llibre i una pel·lícula que aborden el fenomen de la migració. A continuació se'n mostra un exemple de cada:

- *L'aventura de Saïd*, una obra de Josep Lorman que narra la història d'en Saïd, un jove marroquí que deixa enrere la seva família, els seus amics i el seu país per buscar un futur millor a Catalunya. Es tracta d'un llibre de 104 pàgines que s'emmarca dins del gènere del realisme i està recomanat per a joves d'entre 12 i 18 anys.

El llibre es treballa durant cinc sessions: la primera està orientada a presentar els objectius de la SA, la seva dinàmica i l'obra de Josep Lorman; mentre que les quatre següents consisteixen a fer activitats relacionades amb la lectura. Concretament, l'obra es fragmenta en quatre parts de 25 pàgines que els alumnes han de llegir a casa per poder-ne fer diverses activitats al respecte: algunes tenen un caire més reflexiu i social i es duen a terme a l'aula cooperativament, mentre d'altres estan orientades a millorar l'expressió escrita i l'ús dels connectors i es fan a casa de manera individual.

Cal destacar que aquesta dinàmica es duu a terme en coordinació amb la matèria Atenció Individualitzada. D'aquesta manera, durant el temps que duri la SA, els joves d'origen estranger que tenen dificultats amb la lectura dediquen les dues hores setmanals d'aquesta assignatura a treballar *L'aventura de Saïd*: una a llegir les 25 pàgines del llibre amb l'ajut del docent responsable i l'altra a preparar les activitats d'expressió escrita sobre connectors que se'ls encarreguen.

- *Welcome*, un drama de Philippe Lioret que narra la història vital d'un jove de 17 anys originari de l'Orient Mitjà que decideix aprendre a nedar per creuar el Canal de la Mànega amb l'objectiu de reunir-se amb la seva xicota. La pel·lícula té una durada d'una hora i 45 minuts i és apta per a majors de 12 anys.

Pel que fa a *Welcome*, s'hi dediquen quatre sessions: durant les dues primeres es mira la pel·lícula, ja que s'ha de fragmentar perquè té una durada d'una hora i 45 minuts; i les dues últimes sessions es dediquen a fer un debat entorn del fenomen migratori a partir de les reflexions que hagin sorgit arran del film, i es convida els joves d'origen estranger que formen part del grup-classe a què expliquin les seves experiències personals i comparteixin les opinions respecte a un tema que els toca de ben a prop. Car que aquesta SA està orientada a treballar els connectors, els estudiants han de prestar-hi una especial atenció a l'hora d'estructurar les seves intervencions orals.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització												
<p>Activitats inicials <i>Què en sé?</i></p>	<p>Introducció del llibre i la pel·lícula sobre el drama migratori</p> <p>Es tracta d'una activitat inicial en format classe magistral a càrrec del docent responsable que es duu a terme tant en el cas de la pel·lícula com del llibre. En el primer es fa una pinzellada breu al contingut de <i>Welcome</i>, de Philippe Lioret, i s'explica quins valors s'aspira a treballar arran de la seva visualització; mentre en el cas de <i>L'aventura de Saïd</i>, de Josep Lorman, es dedica tota una hora sencera a introduir el llibre i a explicar i organitzar la dinàmica de la SA, ja que implicarà lectura autònoma, expressió escrita, debats i reflexions orals, etc.</p>	<p>15min - pel·lícula</p> <p>1h - llibre</p>												
<p>Activitats de desenvolupament <i>Què estic aprenent?</i></p>	<p><i>L'aventura de Saïd</i>: lectura autònoma de 25 pàgines setmanals</p> <p>Cada setmana, els alumnes han de fer la lectura autònoma fora d'horari lectiu de 25 pàgines de l'obra <i>L'aventura de Saïd</i>. Mentre llegeixen, se'ls demana que anotin les situacions que més els criden l'atenció i les reflexions que puguin fer-hi al respecte per tal de recordar-ho quan arribi el moment de compartir-ho amb la resta de grup-classe i poder-ho revisar i detectar-hi possibles canvis d'opinió un cop acabada la SA. Per fer-ho, poden utilitzar la següent plantilla:</p> <table border="1" data-bbox="752 1147 1581 1302"> <thead> <tr> <th>Pàgines del llibre</th> <th>Situació / Escena</th> <th>Reflexió / Opinió</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Pàgines del llibre	Situació / Escena	Reflexió / Opinió										<p>Treball autònom fora d'horari lectiu</p>
Pàgines del llibre	Situació / Escena	Reflexió / Opinió												

	<p>Paral·lelament, els alumnes han d'elaborar també un glossari amb el vocabulari que desconeguin o considerin important.</p> <p>Recordem que els joves d'origen estranger que presentin dificultats lectores compten amb el suport del docent d'Atenció Individualitzada.</p>	
	<p>Welcome: visionament de la pel·lícula en dues sessions</p> <p>Es dediquen dues sessions consecutives a mirar la pel·lícula de Philippe Lioret. De manera optativa, durant el visionament, els alumnes poden fer petites anotacions que els ajudin a recordar els tòpics que desitgen abordar durant el posterior debat.</p>	2h
	<p>L'aventura de Saïd: (pàg. 0-25) Qui és qui?</p> <p>Aquesta sessió (vinculada a la lectura de les 25 primeres pàgines del llibre) es dedica a identificar els personatges principals i mirar de retratar-los a través de la relació i l'actitud que tenen amb del fenomen migratori. En aquesta activitat estan permesos els judicis de valor, ja que cada alumne es pot sentir lliure de titllar de bo, dolent, egocèntric, interessat, altruista, innocent... a cadascun dels personatges.</p> <p>Després d'una pluja d'idees inicial, cada estudiant ha de seleccionar el seu personatge preferit i fer-ne una descripció detallada per escrit. A continuació, es proposen diversos aspectes a tenir en compte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com es diu? - Qui és i/o quina relació té amb el protagonista? - Com definiries el seu caràcter? - Quines situacions t'han fet adonar del tipus de persona que és? - Perquè t'agrada aquest personatge? - Creus que, personalment, t'assembles a aquest personatge? 	1h

	<p>Durant la redacció, és essencial que tinguin en compte els connectors de causalitat, conseqüència, condició, finalitat, oposició i objecció, ja que són essencials per donar coherència i estructurar el seu discurs.</p>	
	<p>L'aventura de Saïd: (pàg. 25-50) Conceptes clau per comprendre el fenomen migratori</p> <p>En aquesta activitat, corresponent a l'equador del llibre, els alumnes posen en comú les paraules que han anotat al seu glossari personal. Entre aquestes, seria interessant que apareguessin, per exemple: ètnia, racisme, xenofòbia, discriminació, immigració, tolerància, drets humans, etc. El docent utilitza l'ordinador i el projector per anotar-les.</p> <p>Després de la posada en comú, es formen petits grups de quatre persones que incloguin (a ser possible) tant joves nadius com immigrants. Cada grup ha d'escollir una de les paraules i preparar una petita intervenció per explicar a la resta del grup-classe el significat de la paraula i la relació que hi tenen els membres del grup (per exemple, si han estat víctimes de discriminació, si viuen en una societat tolerant, si són conscients de la diversitat ètnica de l'aula, quina presència tenen els drets humans en el seu dia a dia, etc.).</p>	1h
<p>Activitats de síntesi i estructuració <i>Què he après de nou?</i></p>	<p>L'aventura de Saïd: (pàg. 50-75) Proposa el teu propi desenllaç</p> <p>En aquesta activitat, que es duu a terme quan s'acosta el desenllaç de la història, el docent proposa a l'alumnat que cadascú proposi el final que més li agradaria per al llibre.</p> <p>En aquesta redacció, és imprescindible fer un ús apropiat dels connectors, centrant-se en aquells orientats a estructurar el text (introduir un tema, encetar un tema nou, fer aclariments, marcar ordre, fer contrastos, posar èmfasis, donar detalls, sintetitzar, concloure, etc.).</p>	1h

	<p>Welcome: sessió de debat: el cinema i els Drets Humans</p> <p>En aquesta primera sessió posterior al visionament de la pel·lícula, el docent responsable fa un sondeig per tal de recollir les impressions i opinions dels alumnes entorn de les qüestions migratòries que apareixen a <i>Welcome</i>, i identifica els tòpics que més els han cridat l'atenció per reflexionar-hi al respecte.</p> <p>En cas que els alumnes no es mostrin participatius, i amb l'objectiu d'iniciar i dinamitzar la sessió de debat i reflexió, el docent es pot valdre dels suggeriments didàctics d'Amnistia Internacional: https://www.amnistiacatalunya.org/edu/pdf/cine/dudh/cat/13-welcome-CAT.pdf</p> <p>Cal recordar que en aquesta SA s'aborda el treball dels connectors i que, per tant, serà cabdal que els alumnes els utilitzin durant les seves intervencions orals. Per tal de facilitar-los aquesta tasca, el docent projecta a la pissarra un esquema on apareixen alguns connectors d'exemple. Un recurs interessant és el que recull XTEC: https://agora.xtec.cat/esc-antoniubachisoler/wp-content/uploads/usu1903/2020/04/ACDFA53A-A161-47F2-A527-3680BE8FABDC.jpeg</p> <p>Durant el debat, el docent es val d'un ordinador per utilitzar l'aplicació gratuïta Mentimeter Word Clouds (https://www.mentimeter.com/es-ES), una eina que permet crear núvols de paraules a partir dels conceptes clau que apareguin durant el debat. En finalitzar l'activitat, s'imprimeix el núvol resultant i es penja en una de les parets de l'aula perquè l'alumnat tingui present la importància de la qüestió migratòria.</p>	1h
<p>Activitats d'aplicació i transferència <i>Com sé que ho he après?</i></p>	<p>L'aventura de Saïd: (pàg. 75-104) Què he après?</p> <p>En aquesta última sessió es persegueix l'objectiu de prendre consciència sobre tot l'après gràcies a <i>L'aventura de Saïd</i>. Així doncs, es comença recuperant la taula que</p>	1h

cadascun dels alumnes ha anat omplint durant la lectura del llibre i es posen en comú les escenes que més els han cridat l'atenció.

Pàgines del llibre	Situació / Escena	Reflexió / Opinió

A continuació, es debat cooperativament entorn d'aquests tòpics i, finalment, es deixa un espai de reflexió autònoma perquè cada alumne pugui comparar l'opinió que té sobre la qüestió migratòria en acabar la SA amb aquella que tenia a l'inici de la lectura del llibre. El docent animarà els estudiants a compartir les diferències que apreciïn, tot fent valdre la capacitat de revisar les pròpies conviccions.

Welcome: herois i heroïnes sense capa: ajudem a petita escala!

La darrera sessió sobre *Welcome* converteix en protagonistes als alumnes del grup-classe. L'objectiu és traslladar els drames humans i les històries d'altruisme i superació que apareixen al film a la vida real per tal de demostrar que allò que han vist a la gran pantalla està passant també al seu voltant i que tots hi tenen alguna cosa a fer.

Així doncs, s'ofereix als alumnes immigrants un espai de germanor i tolerància per tal que puguin compartir les seves històries vitals en cas que ho desitgin. Des d'aquest punt de partida, es consciencia els alumnes nadius sobre la valentia i la vàlua humana d'aquells companys d'origen estranger, i se'ls motiva a ajudar a petita escala. A més, es creen vincles entre tots els integrants del grup-classe i es dona als nouparlants l'oportunitat d'expressar-se en català.

1h

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

1. Aprenentatges competencials

Aquesta SA té un doble objectiu: d'una banda, treballar els connectors per part de l'alumnat d'origen estranger, i, d'altra banda, fomentar un clima de convivència i confort al grup-classe per tal que els joves immigrants s'animin a intervenir en català davant la resta de companys i companyes. Per fer-ho es treballa entorn de pel·lícules i llibres sobre el fenomen migratori, que fomenten la participació dels joves d'origen estranger i promouen la validació de les seves històries vitals per part de la resta d'alumnes. Així doncs, tots els aprenentatges que es persegueixen tenen un caire competencial i una evident aplicació pràctica, ja que no només permeten millorar en una qüestió acadèmica (com és l'ús dels connectors), sinó que s'estimula l'autoestima, l'autonomia i la responsabilitat afectiva de l'alumnat, fent evident que la vàlua d'una persona va més enllà de les seves competències lingüístiques.

2. Perspectiva de gènere

La Situació d'Aprenentatge no només està orientada a garantir la igualtat d'oportunitats en el si del grup-classe entre alumne nadius i d'origen estranger, sinó també entre nois i noies. Per aconseguir-ho, es propicia un clima de confort i harmonia per tal que fins i tot aquells qui es mostrin més reticents a intervenir en català s'acabin sentint còmodes per a fer-ho. A més, el fet de compartir experiències vitals vinculades a la migració, pot afavorir el diàleg i la reflexió entorn de les similituds i les diferències que es produeixen en aquest procés quan aquest és protagonitzat per un noi o per una noia.

3. Universalitat del currículum

La universalitat del currículum passa, inevitablement, pel coneixement de tots els alumnes; els seus orígens, les seves necessitats i preferències, les situacions socioeconòmiques de cadascun, etc. Aquesta SA està orientada a conèixer més a fons l'alumnat per tal de promoure dinàmiques que potenciïn les capacitats de cadascun i estimulin el progrés del conjunt del grup-classe.

4. Qualitat de l'educació de les llengües

Aquesta SA fomenta la conscienciació de l'alumnat sobre el multilingüisme i la interculturalitat de l'aula, dos aspectes clau que cal compaginar amb l'ús del català com a llengua vehicular. Així doncs, és clau que els estudiants fomentin la seva competència plurilingüe al mateix temps que milloren el seu nivell de català com a L2 a través del tractament integrat de les llengües.

5. Ciutadania democràtica i consciència global

Arran de les pel·lícules i lectures sobre migració que es treballen a l'aula, es promou la reflexió entorn de temes d'actualitat que afecten directament l'alumnat, tot fomentant que aquest prengui partit i aporti el seu punt de vista en relació amb qüestions d'interès general com és la immigració. D'aquesta manera es fomenta l'aprenentatge entorn dels drets humans i es visibilitzen les diverses identitats de l'alumnat com un factor positiu i de riquesa cultural.

6. Benestar emocional

Obrir les portes que els joves nouvinguts facin partícips a la resta de companys i companyes de la seva situació vital -pel que fa a l'arribada a un nou país, el descobriment d'una nova cultura, l'aprenentatge d'una llengua diferent, etc.- a través de llibres i pel·lícules és una eina orientada al benestar emocional de l'alumnat. Generar empatia i promoure un clima de convivència i confiança és clau perquè els joves immigrants incrementin el seu sentiment de pertinença i prenguin consciència que la seva vàlua humana va més enllà del seu domini del català com a L2.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

En tractar-se d'una proposta de vehiculació del currículum orientada a l'alumnat nouparlant, la Situació d'Aprenentatge en si ja s'ha dissenyat tenint en compte les mesures i els suports universals, adreçats a "flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar a l'alumnat estratègies per facilitar-los l'accés a l'aprenentatge i la participació i garantir l'aprenentatge significatiu i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6). De fet, la mateixa SA està orientada a donar suport a aquesta part de l'alumnat a través de "la personalització dels aprenentatges, l'organització flexible del centre, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i orientació" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6).

MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O INTENSIVS

Cal destacar una mesura orientada als joves d'origen estranger que presentin dificultats amb la lectura. Durant el mes que es treballi el llibre *L'aventura de Saïd*, aquests alumnes disposaran d'una hora setmanal d'Atenció Individualitzada dedicada íntegrament a llegir les 25 pàgines amb l'ajuda del docent responsable; i una altra hora a preparar les activitats d'expressió escrita orientades a reforçar els connectors.

1.3. Situació d'Aprenentatge – 3r ítem

Títol	“Casa meva és casa vostra, si és que hi ha cases d'algú”
Curs (nivell educatiu)	SA dirigida a qualsevol grup-classe de l'ESO que compti amb alumnat nouparlant
Àrea / Matèria / Àmbit	Llengua Catalana i Literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Els pronoms són, segons els alumnes entrevistats, un altre dels grans reptes que els planteja l'aprenentatge del català. En són diversos els quals asseguren que la pronominalització els resulta d'allò més complicada tant a l'hora d'escollir la partícula adequada per a substituir cada antecedent com quan l'han d'escriure utilitzant els guions i apòstrofs corresponents.

D'altra banda, un sentiment compartit entre diversos dels joves nouvinguts quan comencen a fer-se seus alguns elements de la cultura, la llengua o la idiosincràsia catalanes és el d'impostors, davant el que consideren una apropiació cultural indeguda. Segons han explicat, és habitual que els joves nadius els titllin d'apropriar-se d'una identitat que no els correspon i d'aparentar ser qui no són. Davant aquest boicot, els joves immigrants renuncien a l'acostament a la catalanitat, defugint així de la seva integració completa.

En aquest cas, l'objectiu de la Situació d'Aprenentatge és posar en marxa una dinàmica per fer comprendre als joves que el plurilingüisme i la interculturalitat són riquesa, i que adoptar una identitat nova és del tot legítim i no implica renunciar a la identitat precedent. L'ús dels pronoms tindrà una gran presència en aquesta dinàmica, a través del qual es fomentarà la identitat múltiple i es defensarà el dret a què cadascú es proclami de la o les nacionalitats que el representin.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

Competències específiques establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

Àrea o matèria	Competències específiques
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 10 Posar al servei de la connivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competències transversals establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

1. Competència ciutadana

- CC1. Analitzar i comprendre idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.
- CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol mena de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBfòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

- CPSAA 1. Regular i expressar les seves emocions enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la recerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge per gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.
- CPSAA 3. Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.
- CPSAA 4. Fer autoavaluacions sobre el propi procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.

OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació del nivell B1 establerts pel MECR i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003).

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
<p>1. Desenvolupar la competència plurilingüe i intercultural, tot prenent consciència sobre la validesa de cadascuna de les nacionalitats que tenen presència a l'aula i sobre la legitimitat d'adquirir una nova identitat sense renunciar a la d'origen.</p>	<p>1. Incorporar l'aprenentatge de la nova llengua al bagatge personal i cultural, de manera que es pugui integrar en un marc general i no s'interpreti com una amenaça per a un sistema cultural i lingüístic ja establert.</p> <p>2. Desenvolupar actituds de reflexió i diàleg per fer front a les possibles situacions de discrepància o conflicte que es puguin produir en el marc de la convivència social i, especialment, de l'escolar, relacionades amb les diferències culturals explícites o implícites o amb altres qüestions i que afectin la vida diària.</p> <p>3. Valorar l'assoliment de la competència comunicativa com a un mitjà per participar activament en la societat d'acollida.</p> <p>4. Reconèixer i regular els factors emocionals que afecten els processos i situacions d'aprenentatge i d'ús de la llengua.</p> <p>5. Desenvolupar la sensibilitat cultural que permeti utilitzar les estratègies adequades per establir contacte amb persones d'altres cultures i superar les relacions estereotipades.</p> <p>6. Desenvolupar actituds de reflexió i diàleg per fer front a les possibles situacions de discrepància o conflicte que es puguin produir en el marc de la convivència social i, especialment, de l'escolar, relacionades amb les diferències culturals explícites o implícites o amb altres qüestions i que afectin la vida diària.</p>

<p>2. Establir una comunicació efectiva i assertiva amb els companys i companyes del grup-classe en el si de la dinàmica amb l'objectiu de crear vincles entre tots els alumnes.</p>	<p>7. Aprendre de manera eficaç (tant des del punt de vista lingüístic com sociocultural) aprofitant les situacions d'aprenentatge i els actes de comunicació, especialment els que es produeixen en l'àmbit escolar.</p> <p>8. Comunicar-se amb una certa seguretat sobre temes relacionats amb els seus interessos i els seus aprenentatges i intercanviar i comprovar les informacions, i explicar per què té una dificultat.</p> <p>9. Participar sense preparació prèvia en una conversa sobre un tema conegut, expressar les opinions personals i intercanviar informació sobre temes que li són coneguts, d'interès personal o relatius a la vida quotidiana</p> <p>10. Utilitzar els recursos didàctics i no didàctics que es poden utilitzar en el procés d'aprenentatge i d'autoaprenentatge de la llengua.</p> <p>11. Participar activament en la vida social i escolar, seguint les normes i els principis que la regeixen.</p> <p>12. Desenvolupar actituds de reflexió i diàleg per fer front a les possibles situacions de discrepància o conflicte que es puguin produir en el marc de la convivència social i, especialment, de l'escolar, relacionades amb les diferències culturals explícites o implícites o amb altres qüestions i que afectin la vida diària.</p>
<p>3. Demostrar un nivell elemental pel que fa a la competència i continguts lingüístics, dins dels quals s'hi troben els aspectes morfosintàctics, que al seu torn, inclouen els pronoms.</p>	<p>13. Usar de manera apropiada els pronoms personals, els indefinits, els relatius de subordinades substantives i els determinants com a pronoms.</p> <p>14. Fer correctament la combinació de pronoms febles.</p> <p>15. Conèixer i posar en pràctica els usos emfàtics dels pronoms interrogatius.</p>

SABERS

Sabers establerts pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

	Saber	Àrea o matèria
1	Les llengües i els seus parlants Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació.	Llengua Catalana i Literatura
2	Comunicació Anàlisi dels components de fet comunicatiu: grau de formalitat de la situació i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació, en situacions d'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació.	Llengua Catalana i Literatura
3	Comunicació Interacció oral i escrita de caràcter informal. Consciència i ús dels actes de prendre i deixar la paraula, de la cooperació conversacional i la cortesia lingüística; de l'escolta activa, l'assertivitat i la resolució dialogada dels conflictes en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	Llengua Catalana i Literatura
4	Comunicació	Llengua Catalana i Literatura

Detecció i rebuig d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	
--	--

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Aquesta Situació d'Aprenentatge, integrada per quatre sessions, es basa en una dinàmica orientada a combatre el sentiment d'apropiació cultural indeguda que experimenten molts alumnes d'origen estranger en començar a sentir-se propis alguns elements de la cultura catalana. Per aconseguir-ho, es promouen i fan valdre la interculturalitat i el plurilingüisme i, de retruc, es treballen els pronoms; un aspecte de la llengua que resulta de gran complexitat per als nouparlants.

- Primera sessió: organitzada en format magistral, està dedicada a explicar el funcionament de la dinàmica i a introduir diversos conceptes clau. En aquesta mateixa sessió, es creen també els grups que vertebraran la dinàmica, que estan integrats per quatre alumnes i inclouen estudiants de diversos països d'origen (sempre que sigui possible) per tal de fomentar l'empatia i la diversitat. Abans d'acabar la sessió, el docent projecta una llista de països i cadascun dels grups n'escull un per representar-lo.
- Segona sessió: l'aula s'organitza en els petits grups de quatre persones que es van formar durant la sessió anterior, col·locats cadascun al voltant de quatre taules. L'alumnat pot disposar d'ordinadors, ja que han de cercar informació sobre les tradicions, els símbols, la cultura, la indumentària, la llengua, la geografia, el paisatge i la gastronomia típics del país que han escollit i preparar-ne una breu presentació amb PowerPoint o Canva.
- Tercera sessió: cada grup presenta davant la resta de companys i companyes el país que ha descobert. A banda de les intervencions orals en suport PowerPoint o Canva, els alumnes poden portar banderes, tastets de menjar, indumentària tradicional, objectes decoratius propis del país en qüestió, reproduir música folklòrica, projectar imatges de paisatges, etc.
- Quarta sessió: la sessió es divideix en dues parts i l'alumnat treballa de manera autònoma durant la primera i cooperativament en la darrera. La primera és una activitat lúdica que permet demostrar que cadascun de nosaltres ens

“apropiem” (en el millor dels sentits) de múltiples elements culturals de diversos països. La segona part de la sessió es vertebrada cooperativament i està orientada a prendre consciència dels aprenentatges i reflexions que s’han fet durant la SA.

Així doncs, per tal d’assolir l’objectiu d’aquesta SA, és clau que els alumnes aprenguin a respectar les diverses cultures i llengües i que es mostrin disposats a compartir les seves amb totes les persones que, malgrat que procedeixin d’un altre país, han trobat en Catalunya una nova llar.

ACTIVITATS D’APRENTATGE I D’AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l’activitat d’aprenentatge i d’avaluació	Temporització
<p>Activitats inicials <i>Què en sé?</i></p>	<p>Descobrim la interculturalitat i el plurilingüisme</p> <p>Activitat orientada a acostar a l’alumnat els conceptes clau de la dinàmica. Entre aquests: interculturalitat, globalització, apropiació cultural, multiculturalitat, plurilingüisme, etc.</p> <p>En primer lloc, el docent comparteix, mitjançant un format magistral, la definició del significat de cadascun dels termes mencionat prèviament. A continuació, lliura als estudiants una fitxa amb breus descripcions de situacions que exemplifiquen cadascun dels conceptes. Finalment, treballant de manera individual, els alumnes relacionen cada situació amb un dels termes definits pel docent i assenyalen els pronoms que identifiquen dins dels mateixos textos.</p> <p>Per tal de facilitar la labor als alumnes, el docent projecta un quadre amb tots els tipus de pronoms i diversos exemples de cadascun.</p>	<p>1h</p>

	<p>Al final de la sessió es creen grups de quatre membres amb representants de diverses nacionalitats (quan sigui possible) i es projecta una llista de països perquè cada grup n'esculli un per investigar-lo en les pròximes sessions. Per tal de donar cabuda i protagonisme als joves d'origen estranger, és interessant que el llistat de països inclogui aquells que tenen representació a l'aula.</p>	
<p>Activitats de desenvolupament <i>Què estic aprenent?</i></p>	<p>Endinsem-nos en un nou país</p> <p>Aquesta activitat es duu a terme en grups de quatre (constituïts durant la sessió anterior) i consisteix a buscar informació sobre diversos elements que defineixen el país que s'ha assignat a cada grup. Aquests són alguns aspectes que es poden investigar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tradicions - Indumentària - Idioma - Geografia - Paisatge - Gastronomia - Esports <p>Un cop s'ha dut a terme la recerca, els membres del grup preparen una breu presentació en format PowerPoint o Canva i dissenyen la posada en escena davant la resta de companys i companyes. Cal que tinguin present que, durant la intervenció, poden incloure músiques regionals, imatges de paisatges o llocs típics, tastets de gastronomia típica, vestir la indumentària tradicional, etc.</p>	<p>1h</p>

<p>Activitats de síntesi i estructuració <i>Què he après de nou?</i></p>	<p>Comparteix coneixements amb els companys i companyes</p> <p>Aquesta activitat es basa en l'escenificació de les presentacions que ha preparat cada grup. Com bé s'ha destacat en l'activitat anterior, a banda de les intervencions orals amb el suport PowerPoint o Canva, els alumnes poden portar banderes, tastets de menjar, vestir indumentària tradicional, objectes decoratius propis del país en qüestió, reproduir música folklòrica, projectar imatges de paisatges, etc. Tot això ajuda a dinamitzar les exposicions i a acostar la resta de companys i companyes a la cultura representada.</p> <p>Durant les presentacions, el docent responsable anota els diversos elements que menciona cada grup, tot confeccionant una llista per a cadascun dels països, amb l'objectiu d'utilitzar-la per la darrera activitat de la SA. Si ho considera necessari, el professor o professora pot ampliar aquesta llista amb altres aspectes interessants, tot i que no hagin aparegut a les exposicions.</p> <p>Un altre element important al qual el docent ha de prestar atenció és l'ús dels pronoms durant les presentacions, ja és un dels altres aspectes que s'avalua en aquesta SA.</p>	<p>1h</p>
<p>Activitats d'aplicació i transferència <i>Com sé que ho he après?</i></p>	<p>Els colors de la interculturalitat</p> <p>Amb l'objectiu de demostrar que la vida quotidiana de cadascun dels alumnes està integrada per elements culturals procedents de diversos països es duu a terme una dinàmica lúdica.</p> <p>Per començar, s'assigna pintura facial de diferents colors a cadascun dels països representats. A continuació, el docent responsable recita un llistat d'elements típics de les regions presentades pels diferents grups i, cada cop que un alumne n'identifica un</p>	<p>30min</p>

que, tot i tenir un origen llunyà, forma part del seu dia a dia, s'ha de pintar un petit cercle a la cara amb el color corresponen al país en qüestió.

PAÍS	COLOR	ELEMENTS
El Marroc	Groc	Ma de Fàtima, Atlas, catifes ètniques, henna, bijuteria bereber, ceràmica, cuscús, tajine, articles de cuir...
Colòmbia	Blau	Cafè, hamaques, motxilles ètniques, la cúmbia, la salsa, el vallenato, el reggaetón, Gabriel García Márquez, el Carib, arepas, ceviche...
Mèxic	Verd	Mariachis, tacos, barrets mexicans, el Día de los Muertos i les katrinas, tequila, cultura maya, Carib, lluita lliure amb màscares, corridos mexicanos...
La Xina	Vermell	Lletres xineses, tinta, paper, porcellana, focs artificials, dragons de la fortuna, os panda, té, seda, arròs fregit, fideus d'arròs, bambú, kung-fu...
El Japó	Lila	Sushi, kimonos, karate, judo, manga, anime, karaoke...
Argentina	Taronja	Asado, mate, dulce de leche, alfajores, empanades, tango, futbolistes com Maradona o Messi...

	D'aquesta manera, els estudiants prenen consciència que tothom té dret a valdre's dels elements culturals que més li agradin o el representin, i que, per tant, els joves d'origen estranger també són lliures d'adoptar les tradicions o la idiosincràsia catalanes.	
	<p>Què he après?</p> <p>Amb les cares de tots els alumnes pintades dels colors de la diversitat, el docent inicia una reflexió conjunta sobre la interculturalitat i sobre la permeabilitat de la tradició. D'aquesta manera, l'alumnat pren consciència sobre la bellesa dels elements culturals i la seva diversitat, i, a la vegada, s'adona que no és just negar a ningú el dret d'adoptar la catalanitat.</p>	30min

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

<p>1. Aprenentatges competencials</p> <p>En aquesta SA es proposa una dinàmica orientada a millorar l'ús dels pronoms per part dels estudiants d'origen estranger i allunyar-los del sentiment d'apropiació cultural indeguda a l'hora d'adoptar el catalanisme. És evident, doncs, que aquest model d'ensenyament-aprenentatge basat en la gamificació està alineat amb l'aprenentatge competencial, ja que la SA es caracteritza per l'organització flexible del temps i els espais, i per la seva naturalesa transversal, globalitzadora i significativa. Cal destacar també que la Situació d'Aprenentatge promou la resolució col·laborativa de conflictes a fi de reforçar el sentiment de pertinença en el si del grup-classe i que qualsevol destresa o aprenentatge adquirit en el marc d'aquesta SA és transferible a situacions i contextos no acadèmics.</p>
--

2. Perspectiva de gènere

La perspectiva de gènere i la coeducació tenen presència en aquesta SA a través de la dinàmica, que dona les mateixes oportunitats de participar als nois que a les noies, deixant enrere estereotips sexistes i actituds discriminatòries.

3. Universalitat del currículum

El disseny universal per a l'aprenentatge té en compte les diferències entre estudiants i, en conseqüència, flexibilitza els objectius, els mètodes d'ensenyament-aprenentatge i les metodologies d'avaluació per tal de donar resposta als diversos perfils d'alumnes. Aquesta perspectiva està molt present en aquesta dinàmica, ja que les perspectives que ofereix són tan variades, que hi té cabuda qualsevol perfil d'alumne.

4. Qualitat de l'educació de les llengües

La dinàmica és un clar exemple del tractament integrat de les llengües, pel fet que, a través de l'ús del català com a llengua vehicular en aquesta activitat gamificada, l'alumnat aprèn l'idioma des de diverses perspectives i de manera natural i automàtica. A més, el fet que aquesta dinàmica abordi la interculturalitat i el plurilingüisme, visibilitza les llengües maternes dels alumnes d'origen estranger i fomenta la consciència multilingüe.

5. Ciutadania democràtica i consciència global

Aquest vector té una importància cabdal en aquesta SA, ja que està orientada a fomentar la interculturalitat i el plurilingüisme entre l'alumnat del grup-classe. Així doncs, a través de la presa de consciència sobre la identitat múltiple, s'allunya els estudiants d'origen estranger del sentiment d'apropiació cultural indeguda i se'ls legitima en la seva decisió de sentir-se catalans sense renunciar a la seva identitat primària.

6. Benestar emocional

La dinàmica propiciarà que l'aula es converteixi en un espai segur, on cadascú pugui expressar-se amb naturalitat i sense por a ser jutjat. Gràcies a aquesta harmonia i respecte, cadascun dels alumnes veurà respectats els seus drets -inclòs el d'apropiació

cultural legítima- i assumirà els seus deures amb consciència i responsabilitat col·lectiva. D'aquesta manera, l'alumnat gaudirà d'una bona convivència a l'aula que reforçarà el seu sentiment de pertinença i benestar.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

En tractar-se d'una proposta de vehiculació del currículum orientada a l'alumnat nouparlant, la Situació d'Aprenentatge en si ja s'ha dissenyat tenint en compte les mesures i els suports universals; "accions i pràctiques de caràcter educatiu, preventiu i proactiu" adreçades a "flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar a l'alumnat estratègies per facilitar-los l'accés a l'aprenentatge i la participació i garantir l'aprenentatge significatiu i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6). De fet, la mateixa SA està orientada a donar suport a aquesta part de l'alumnat a través de "la personalització dels aprenentatges, l'organització flexible del centre, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i orientació" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6).

MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O INTENSIVS

Aquesta Situació d'Aprenentatge s'ha dissenyat com a proposta de vehiculació del currículum. Es tracta d'un model extensible a qualsevol aula de l'ESO on hi hagi presència d'alumnat nouparlant i, per tant, no està orientada a estudiants concrets.

1.4. Situació d'Aprenentatge – 4t ítem

Títol	Aprèn l'art de conjuguar
Curs (nivell educatiu)	SA dirigida a qualsevol grup-classe de l'ESO que compti amb alumnat nouparlant
Àrea / Matèria / Àmbit	Llengua Catalana i Literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Tal com posa de manifest la transcripció de les entrevistes (consultables a l'Annex III), els verbs són un gran repte per a tots els joves nouvinguts. Els temps, l'aspecte, el mode, la veu... totes elles són qüestions que els resulten d'allò més complexes. Així doncs, és freqüent que aquests joves s'expressin en un temps verbal que no concorda amb el seu discurs.

En el cas dels joves immigrants entrevistats, si bé és cert que un parell han assegurat que consumeixen contingut lúdic i cultural en català a través de les xarxes socials, la resta no té cap referent en aquesta llengua. Malgrat tot, la gran majoria assegura tenir interès per la cultura i les tradicions catalanes.

El prestigi i la vitalitat d'una llengua venen marcats, en part, pel nombre de parlants i pels seus àmbits d'ús. Així doncs, mostrar als alumnes nouparlants potencials figures de referència en diferents àmbits que puguin resultar-los d'interès pot despertar-los la voluntat d'emmirallar-s'hi i començar a concebre el català com una llengua útil i de moda. En aquesta SA s'exploren els interessos i les inquietuds dels joves i se'ls proposa referents catalans per tal que consumeixin el seu contingut, n'elaborin diverses activitats al respecte (escrites, orals i multimodals) i en comparteixin els resultats amb la resta de companys.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LES ÀREES O MATÈRIES

Competències específiques establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

Àrea o matèria	Competències específiques
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 1 Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 4 Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluar-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.
Llengua Catalana i Literatura	Competència específica 5 Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i

	autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.
Llengua Catalana i Literatura	<p>Competència específica 6</p> <p>Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.</p>

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competències transversals establertes pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

1. Competència ciutadana

- CC3. Analitzar i comprendre problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant els seus propis judicis per afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol mena de discriminació o violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBIfòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.
- CC4. Interpretar les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adoptar, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

- CPSAA 3. Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

4. Competència digital

- CD1. Fer cerques avançades a Internet atenent criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar aquestes recerques respecte a la propietat intel·lectual.
- CD2. Gestionar i utilitzar el propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les necessitats en cada ocasió.
- CD3. Participar, col·laborar i interactuar mitjançant eines o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les pròpies accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.

OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVUACIÓ

Objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació del nivell B1 establerts pel MECR i recollits per Llobera Cànovas (2012) i la Secretaria de Política Lingüística (2003).

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
<p>1. Interpretar el significat dels elements més rellevants de cada missatge multimodal emès per figures de referència del panorama català encara que alguna paraula o expressió no essencial li resulti incomprendible o de significat dubtós.</p>	<p>1. Entendre l'opinió o el punt de vista (implícit o explícit) expressat pels referents catalans que esculli cada alumne i copsar matisos de significat o d'opinió.</p> <p>2. Comprendre la idea global d'una informació clara sobre temes que conegui o propers a la seva experiència personal.</p> <p>3. Copsar el significat d'usos figurats de paraules o expressions conegudes i interpretar el sentit de les ironies, els jocs de paraula i els dobles sentits, recursos molt habituals en el llenguatge col·loquial de les xarxes socials i l'oci.</p> <p>4. Comprendre les idees principals de documents d'àudio que tractin de temes coneguts o propers a la realitat dels alumnes si el ritme de reproducció és l'habitual i l'aprenent està familiaritzat amb l'accent.</p> <p>5. Comprendre les idees principals i les secundàries d'una informació audiovisual si s'articulen amb una parla clara i de ritme proper a l'habitual o una mica més lent.</p> <p>6. Aplicar estratègies comunicatives per deduir el significat de paraules i expressions en textos sobre temes coneguts o d'àmbits propers, verificar si les hipòtesis proposades són correctes i fer les rectificacions corresponents.</p>
<p>2. Consumir contingut d'actualitat relacionat amb una temàtica d'interès per a l'alumne, interioritzar el missatge, reflexionar-hi al respecte i compartir-ho amb el grup-classe.</p>	<p>4. Produir un discurs senzill i coherent sobre temes propers a la seva experiència personal, escolar i social.</p>

5. Fer, d'una manera raonablement fluida, una exposició o descripció senzilla sobre temes propers o relacionats amb els aprenentatges.
6. Escriure textos ben connectats sobre una gamma de temes de la seva àrea d'interès i d'aprenentatges i enllaçats en una seqüència textual coherent, d'acord amb la seva edat i el seu nivell d'aprenentatge, sempre que comptin amb la mediació del docent.
7. Comunicar-se amb una certa seguretat sobre temes relacionats amb els seus interessos i els seus aprenentatges i intercanviar i comprovar les informacions, i explicar per què té una dificultat.
8. Expressar les seves idees i opinions sobre experiències pròpies i produccions alienes (pel·lícules, narracions, vídeos, pòdcasts...).
9. Transmetre informació o idees sobre temes coneguts o relacionats amb els aprenentatges, formular i respondre preguntes i comprovar la informació.
10. Desenvolupar l'interès per compartir coneixements i experiències personals i culturals mitjançant les vivències de persones properes.
11. Utilitzar els recursos didàctics i no didàctics que es poden utilitzar en el procés d'aprenentatge i d'autoaprenentatge de la llengua.
12. Identificar el propi estil d'aprenentatge (punts febles i punts forts).

<p>3. Descobrir referents catalans i emmirallar-s'hi per tal de prendre consciència que el català és un idioma d'actualitat i de moda que cal adoptar per diverses raons més enllà de les estrictament acadèmiques.</p>	<p>13. Identificar i reflexionar sobre la diversitat cultural com a fet social per tal de tenir elements que serveixen de base per superar els estereotips i els prejudicis culturals.</p> <p>14. Ser conscient de l'existència de cultures diferents a partir de les relacions que es poden establir entre les cultures presents en l'entorn escolar i social.</p> <p>15. Conèixer els referents culturals i els principis científics i tecnològics de la societat d'acollida, especialment aquells que tenen a veure amb els aprenentatges curriculars (coneixement del medi social i natural, llengua i literatura, educació per al desenvolupament personal i la ciutadania...), com a mitjà per entendre el nou entorn social i participar, segons les seves possibilitats, en la nova comunitat.</p> <p>16. Reflexionar participativament sobre la riquesa i l'especificitat cultural i lingüística de la societat catalana.</p> <p>17. Incorporar l'aprenentatge de la nova llengua al bagatge personal i cultural, de manera que es pugui integrar en un marc general i no s'interpreti com una amenaça per a un sistema cultural i lingüístic ja establert.</p> <p>18. Valorar l'assoliment de la competència comunicativa com a un mitjà per participar activament en la societat d'acollida.</p> <p>19. Desenvolupar interès per l'aprenentatge de la llengua i per la reflexió sobre els elements lingüístics i comunicatius que formen part d'aquest aprenentatge.</p>
---	---

<p>4. Mostrar un nivell elemental en relació amb la competència associada als verbs i als seus tipus, formes no personals, temps i aspecte, modalitat i veu.</p>	<p>20. Conèixer i aplicar amb correcció les formes no personals dels verbs (infinitiu, gerundi i participi), així com els diversos temps verbals d'indicatiu i subjuntiu, l'aspecte, la modalitat i la veu.</p> <p>21. Conjuguar correctament tant els verbs regulars com els irregulars, així com els copulatius, les perífrasis verbals, els verbs de règim preposicional, els participis irregulars i tots els temps verbals.</p>
--	--

SABERS

Sabers establerts pel nou currículum competencial de l'ESO, actualitzat a través del *Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica* (DOGC, 2022).

	Saber	Àrea o matèria
1	<p>Les llengües i els seus parlants</p> <p>Reconeixement de les llengües d'Espanya, el seu origen i distribució geogràfica, amb especial atenció a les diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal, parant especial atenció al context de Catalunya.</p>	Llengua Catalana i Literatura
2	<p>Les llengües i els seus parlants</p> <p>Identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i formulació de formes d'evitar-los, tant a l'aula com a la vida quotidiana de l'alumnat i els mitjans de comunicació.</p>	Llengua Catalana i Literatura

3	<p>Comunicació</p> <p>Detecció, anàlisi i ús de gèneres discursius de l'àmbit personal (conversa); educatiu de caràcter narratiu, descriptiu, dialogat i expositiu, d'acord amb les propietats textuais, i social, parant especial atenció a les xarxes socials i mitjans de comunicació; respecte a l'etiqueta digital; avaluació de riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa. Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos icònics, verbals i multimodals.</p>	Llengua Catalana i Literatura
4	<p>Comunicació</p> <p>Comprensió del sentit global del text oral i relació entre les seves parts, selecció i retenció de la informació rellevant. Detecció i rebuig d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.</p>	Llengua Catalana i Literatura
5	<p>Comunicació</p> <p>Cerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.</p>	Llengua Catalana i Literatura
6	<p>Comunicació</p> <p>Reconeixement, anàlisi i ús discursiu dels elements lingüístics amb especial atenció als recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els textos: formes de dixi i procediments de modalització; recursos lingüístics per adequar el registre a la situació de comunicació; mecanismes de cohesió; connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast; mecanismes de referència interna gramaticals i lèxics; coherència de les formes verbals en els textos; els temps de pretèrit en la narració; correlació temporal en el discurs</p>	Llengua Catalana i Literatura

relatat, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques.	
--	--

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Aquesta SA consta de quatre sessions i es treballa tant de manera individual com cooperativament. El seu objectiu és conèixer les preferències dels joves per tal de descobrir-los referents en català i demostrar-los que aquesta llengua també està de moda. Paral·lelament, es posaran en pràctica els temps verbals, un aspecte que els joves d'origen estranger consideren complex.

La primera sessió és individual. Cada alumne ha de respondre un qüestionari amb diverses preguntes sobre els seus interessos, aficions, inquietuds, aspiracions, preferències... Aquest exercici, ajuda els estudiants a conèixer-se millor a si mateixos i permet al docent saber quin tipus de referents poden encaixar amb cada alumne.

La segona sessió és cooperativa. El docent proposa una llista de referents en català corresponents a diversos segments, basant-se en les respostes que han donat els estudiants al test. Paral·lelament, els mateixos alumnes s'informen sobre les preferències dels seus companys i companyes i intercanvien figures de referència que els poden resultar d'interès. En aquesta sessió, força lúdica, es permet l'ús de l'ordinador per tal d'explorar el contingut que difon cadascuna de les personalitats que es descobreixen.

La tercera sessió és una activitat individual d'expressió escrita que consisteix a fer una redacció imaginant un cap de setmana ideal al costat d'un dels referents en català de cada alumne. És molt important prestar atenció a l'ús dels verbs.

La darrera sessió consisteix a crear un compte de TikTok on cada alumne ha de fer diverses publicacions compartint contingut sobre els seus referents en català, parlant sobre les darreres novetats que l'afecten, gravant-se a si mateix explicant per què admiren una figura concreta, etc. Aquest perfil de TikTok, al qual tindran accés només els alumnes de l'aula, representa un rebost de referents en català que pot continuar actiu durant la resta de curs.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
<p>Activitats inicials <i>Què en sé?</i></p>	<p>Test d'autoconeixement</p> <p>Aquesta activitat inicial d'autoconeixement té per objectiu que els joves prenguin consciència sobre les seves aficions i inquietuds i que el docent pugui conèixer-los millor per tal de proposar-los referents en català que s'ajustin a les seves preferències.</p> <p>A continuació es mostra un test d'exemple elaborat a partir de l'adaptació d'una proposta extreta de la web Adolescents.cat (https://www.adolescents.cat/noticia/58283/test-quin-hobby-hauries-comencar-aquest-any):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Què t'agrada fer durant el teu temps lliure? <ol style="list-style-type: none"> A. Mirar pel·lícules o sèries B. Sortir a fer esport o exercici a l'aire lliure C. Llegir o escriure 2. Sobre quin tòpic t'agradaria aprendre més? <ol style="list-style-type: none"> A. Cuina i gastronomia B. Música i instruments C. Arts i treballs manuals 3. Quina activitat gaudeixes més? <ol style="list-style-type: none"> A. Jugar a jocs de taula o videojocs B. Reunions amb amics C. Fer treballs manuals 	<p>1h</p>

	<p>4. Com et descriuries?</p> <p>A. Sensible B. Curiós C. Actiu</p> <p>5. Què et va millor?</p> <p>A. La comunicació amb els altres B. L'esport C. Les activitats creatives</p> <p>Durant la sessió inicial es dedica també una part del temps a presentar la SA, compartir amb els alumnes els objectius que persegueix, les activitats que la integren, etc.</p>	
<p>Activitats de desenvolupament <i>Què estic aprenent?</i></p>	<p>Pluja de referents</p> <p>En aquesta segona sessió es fa una pluja de referents per tal que els alumnes puguin descobrir noves figures que parlin en català amb les quals emmirallar-se. La proposta de referents corre inicialment a càrrec del docent, qui s'encarrega de projectar el nom, les xarxes socials i algun material multimèdia que defineixi cadascuna de les figures. A continuació, són els mateixos alumnes els qui agafen la batuta i assessoren els companys i companyes amb qui tinguin interessos comuns, tot fent un intercanvi de referents en català com si es tracés de cromos.</p> <p>La sessió es desenvolupa en un ambient informal i força anàrquic, ja que els alumnes poden agrupar-se espontàniament en funció de les seves inquietuds comunes i utilitzar ordinadors per investigar els diversos referents.</p> <p>El docent s'encarrega d'anar omplint una graella (pot ser similar a la que es proposa a continuació) per deixar constància de totes les figures de referència en català que apareixen durant la sessió. La taula ha d'incloure tant aquelles que ja havia treballat</p>	<p>1h</p>

	<p>prèviament el professor o professora d'acord amb els resultats dels tests d'interessos dels alumnes, com aquelles que sorgeixen espontàniament a l'aula arran de les propostes dels joves:</p> <table border="1" data-bbox="692 392 1632 663"> <thead> <tr> <th>Nom del referent</th> <th>Àmbit</th> <th>XXSS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pol Gise</td> <td>Comèdia</td> <td>@polgise</td> </tr> <tr> <td>Cinta Tort</td> <td>Art</td> <td>@zinteta</td> </tr> <tr> <td>Juliana Canet</td> <td>Reflexions quotidianes</td> <td>@julianacanet</td> </tr> <tr> <td>Laia Argelaguet</td> <td>Feminitat i sexualitat</td> <td>@laia.argelaguet</td> </tr> <tr> <td>Julen Gerrikabeitia</td> <td>Música</td> <td>@julen_music</td> </tr> <tr> <td>Júlia Riera</td> <td>Cultura i gastronomia</td> <td>@dailycatalan</td> </tr> </tbody> </table>	Nom del referent	Àmbit	XXSS	Pol Gise	Comèdia	@polgise	Cinta Tort	Art	@zinteta	Juliana Canet	Reflexions quotidianes	@julianacanet	Laia Argelaguet	Feminitat i sexualitat	@laia.argelaguet	Julen Gerrikabeitia	Música	@julen_music	Júlia Riera	Cultura i gastronomia	@dailycatalan	
Nom del referent	Àmbit	XXSS																					
Pol Gise	Comèdia	@polgise																					
Cinta Tort	Art	@zinteta																					
Juliana Canet	Reflexions quotidianes	@julianacanet																					
Laia Argelaguet	Feminitat i sexualitat	@laia.argelaguet																					
Julen Gerrikabeitia	Música	@julen_music																					
Júlia Riera	Cultura i gastronomia	@dailycatalan																					
<p>Activitats de síntesi i estructuració <i>Què he après de nou?</i></p>	<p>Un cap de setmana ideal amb .....</p> <p>En aquesta activitat es demana als estudiants que elaborin un text escrit d'unes 200 paraules explicant com seria un cap de setmana ideal acompanyats del seu nou referent en català. En aquesta narració, han d'explicar perquè han escollit aquesta persona, com creuen que seria en l'àmbit personal, quines activitats durien a terme, quins llocs visitarien, quin paper hi tindria l'estudiant, etc.</p> <p>És important que l'alumne tingui cura a l'hora d'utilitzar els temps verbals, ja que és un dels aspectes que s'avaluen en aquesta SA.</p>	<p>1h</p>																					
<p>Activitats d'aplicació i transferència <i>Com sé que ho he après?</i></p>	<p>El rebost virtual dels referents en català</p> <p>La recerca prèvia deixa com a producte final un compte de TikTok, al qual tenen accés tots els alumnes de l'aula durant tot el curs, farcida de referents en català. I és que, la darrera activitat d'aquesta SA, consisteix a què cada estudiant faci diverses publicacions</p>	<p>1h</p>																					

	<p>compartint amb la resta de companys i companyes de classe continguts relacionats amb els seus nous referents en català que considera interessants.</p> <p>Almenys una de les publicacions ha de contenir un vídeo de l'estudiant explicant per què creu que és important tenir un referent que parli en català, ja que aquest material multimèdia li permetrà fer una reflexió sobre allò que ha après arran de la SA i la importància que té de cara a la seva vida quotidiana.</p> <p>La resta de publicacions poden ser de tipologies molt diverses:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anuncis sobre concerts, estrenes de teatre, arribades de pel·lícules a la gran pantalla, etc. - Fotografies pròpies relacionades amb les figures de referència (per exemple si han assistit a un concert, a l'enregistrament d'un pòdcast, a una obra de teatre, etc.). - Vídeos on apareguin els alumnes reflexionant sobre què els aporten els seus nous referents. - Compartir contingut difós pels referents en qüestió, etc. En aquests casos cal referenciar la font per tal d'atribuir els drets d'autor a qui correspon i per donar als companys i companyes la possibilitat d'arribar a la font en cas que hi tinguin interès.	
--	--	--

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

1. Aprenentatges competencials

Utilitzar l'intercanvi cultural com a eina per afavorir la integració dels joves immigrants i l'aprenentatge dels verbs en català és una estratègia que s'emmarca dins l'aprenentatge competencial, ja que els coneixements i les destretes que assolixen els estudiants són profunds i funcionals, i s'adquireixen en un context flexible i transversal. I és que, si l'alumnat nouparlant millora el seu domini dels verbs en la seva L2 a través de la descoberta de nous referents catalans, l'aprenentatge arriba estretament vinculat a qüestions quotidianes i desitjables i és més fàcil de retenir i replica per part de l'estudiant.

2. Perspectiva de gènere

En aquest cas, la perspectiva de gènere s'aborda fonamentalment a través dels referents femenins que es proposen als diversos alumnes en funció de les preferències que expressi cadascú -pel cinema, el teatre, la música, els videojocs, etc.-. Visibilitzar tant les figures femenines com les masculines fa valdre les aportacions socioculturals que fan els i les artistes, els pensadors i pensadores, els creadors i creadores, els i les cantants, els i les actrius, els divulgadors i divulgadores... independentment de si són homes o dones.

3. Universalitat del currículum

A través d'aquesta SA els alumnes comparteixen les seves preferències amb l'objectiu de descobrir, amb l'ajut del docent, referents de diversos camps d'acord amb els propis interessos de cada estudiant. Aquesta línia d'actuació apropa aquesta Situació d'Aprenentatge a la universalitat del currículum; una qüestió orientada a garantir l'èxit educatiu a tot l'alumnat. I és que, si el punt de partida són les inquietuds de cadascun dels estudiants, aquests adopten com a referents figures de la cultura catalana, descobrint així el gust per la llengua i prenent consciència sobre la necessitat i l'interès de parlar en català, un idioma que està de moda.

4. Qualitat de l'educació de les llengües

Aquest vector es materialitza fonamentalment a través de l'ús del català tant dins com fora de l'aula. De fet, la proposta de nous referents en aquesta llengua, fa que els alumnes nouvinguts concebin el català com un idioma útil i desitjable més enllà de les motivacions purament acadèmiques. A més, en aquesta cerca de referents catalans, els estudiants immigrants comparteixen els seus interessos i presenten aquells qui tenen com a referència en el seu idioma matern, tot fomentant l'intercanvi cultural, la competència plurilingüe i el reconeixement de les seves L1.

5. Ciutadania democràtica i consciència global

En última instància, aquesta SA té per objectiu que l'alumnat d'origen estranger connecti amb la cultura catalana i descobreixi noves figures de referència dins de diferents àmbits que els resultin d'interès; ja sigui el cinema, l'art, el teatre, els esports, la música, la moda, la dansa... en el marc d'aquest exercici, els estudiants donaran a conèixer també referents de la seva cultura nativa, visibilitzant així les diverses identitats com a element de riquesa.

6. Benestar emocional

El coneixement de la cultura del país d'acollida és, per als alumnes nouvinguts, un factor determinant en el seu procés d'integració. Així doncs, facilitar-los aquesta labor des de l'aula els ajudarà a connectar amb la idiosincràsia i el panorama sociocultural català i, per extensió, amb els companys i companyes nadius. Podem concloure, doncs, que la posada en comú dels interessos de cada alumne i la connexió amb referents catalans fomentarà el vincle entre tots els alumnes i millorarà la inclusió i el sentiment de pertinença d'aquells d'origen estranger.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

En tractar-se d'una proposta de vehiculació del currículum orientada a l'alumnat nouparlant, la Situació d'Aprenentatge en si ja s'ha dissenyat tenint en compte les mesures i els suports universals; "accions i pràctiques de caràcter educatiu, preventiu i proactiu" adreçades a "flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar a l'alumnat estratègies per facilitar-los l'accés a l'aprenentatge i la participació i garantir l'aprenentatge significatiu i la convivència, el benestar i el compromís de tota la comunitat educativa" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6). De fet, la mateixa SA està orientada a donar suport a aquesta part de l'alumnat a través de "la personalització dels aprenentatges, l'organització flexible del centre, l'avaluació formativa i formadora i els processos d'acció tutorial i orientació" (Direcció General d'Educació Inclusiva, 2023: 6).

MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O INTENSIVS

Aquesta Situació d'Aprenentatge s'ha dissenyat com a proposta de vehiculació del currículum. Es tracta d'un model extensible a qualsevol aula de l'ESO on hi hagi presència d'alumnat nouparlant i, per tant, no està orientada a estudiants concrets.

2. Annex II: Qüestionari de l'entrevista en profunditat

Aquest és el qüestionari que ha guiat les entrevistes en profunditat que he fet a nou alumnes de l'Aula d'acollida i Atenció Individualitzada d'un institut de Tàrraga. Consta d'un total de 31 preguntes classificades en diversos apartats i aborden aspectes lingüístics, sociolingüístics i interculturals.

ORIGEN I ARRIBADA A CATALUNYA

1. Quants anys tens?
2. Quina és la teva nacionalitat d'origen?
3. Quants anys fa que ets a Catalunya?
4. Recordes com et senties el primer dia d'escola o institut a Catalunya?
5. Què és el que més t'agrada de Catalunya?
6. Què és el que menys t'agrada de Catalunya?

AULA D'ACOLLIDA I ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA

7. Durant quant de temps has anat a l'Aula d'acollida?
8. Què és el que més t'agrada de l'Aula d'acollida? I el que menys?
9. Durant quant de temps has cursat Atenció Individualitzada?
10. Què és allò que més t'agrada d'Atenció Individualitzada? I el que menys?

METODOLOGIES D'APRENTATGE

11. T'agradaria aprendre català d'alguna manera alternativa? (per exemple: mirant pel·lícules, fent jocs de rol, a través de canals de YouTube i Twitch, aplicacions mòbil d'idiomes com Duolingo, etc.)
12. Hi ha algun tema que t'interessi i t'agradaria utilitzar per aprendre català? (per exemple: esports, grups de música, sèries i pel·lícules, llibres...).
13. Prefereixes treballar sol o en equip? (treball individual o cooperatiu)

RELACIÓ AMB EL CATALÀ

14. Per què creus que és útil aprendre català?
15. T'agrada parlar, llegir i escriure en català? Per què?
16. On i amb qui consideres que has après més català (classe, esbarjo, amics, professors, veïns, televisió, música, xarxes socials...)?
17. Durant el teu procés d'aprenentatge del català (tant a l'institut com fora), has trobat a faltar alguna eina o suport que t'hagués pogut ajudar? Quins?

NIVELL DE CATALÀ

18. Com valoraries el teu nivell de català a l'hora de parlar? I de llegir? I d'escriure? (baix, mitjà, alt...)
19. Què és allò que t'ha resultat més fàcil a l'hora d'aprendre català?
20. Què és allò que consideres més difícil del català?
21. T'agradaria continuar aprenent i millorant el català?

ÚS DEL CATALÀ

22. En quin idioma parles a casa?
23. En quin idioma parles amb els companys de l'institut?
24. En quin idioma parles quan vas a comprar o fer algun altre encàrrec?

RELACIÓ AMB L'ENTORN

25. Quina ha estat la principal dificultat que has trobat a l'hora de relacionar-te amb els companys de l'institut o l'escola?
26. T'has sentit acollit per part de la gent del barri, els companys de l'institut, els professors... des que vas arribar a Catalunya?
27. Podries enumerar situacions o persones t'hagin facilitat l'aprenentatge del català? N'hi ha alguna que te l'hagi dificultat?
28. Com ajudaries a altres joves que es trobessin en la teva situació i haguessin d'aprendre català?

IDENTITAT

29. Et sents _____ (nacionalitat d'origen)?
30. Et sents català? Per què?
31. En cas que no et sentis català, t'agradaria sentir-te'n algun dia? Què creus que hauria de canviar perquè te'n sentissis?

3. Annex III: Entrevistes en profunditat

Malgrat comptar amb els consentiments informats signats pels mares/mares/tutors de cadascun dels alumnes que han participat en el meu treball de camp, he decidit eliminar la transcripció de les entrevistes abans de publicar aquest TFM al repositori institucional de la UOC. D'aquesta manera he evitat compartir a gran escala una informació que, tot i ser anònima, està directament vinculada a la vida personal de nou menors d'edat.